

№ 2 (9747) 8 yanvar 2025-ci il ÇƏRŞƏNBƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

Mən bilirəm ki, arxamda Azərbaycan xalqı dayanır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Xüsusilə nəzərə alsaq ki, indiki Ermənistən ərazi, demek olar ki, vaxtılık onun mütləq eksoriyyəti ni toşkil edən hissisi azərbaycanlıları yaşadıqları tarixi topaqlardır. Bu gün bizi deyirik ki, 300 min Qərbi azərbaycanlı o bölgelərə qayıtmalıdır. Amma bütövlükde o bölgədən çıxmış vo bu gün Azərbaycannı müxtəlif bölgələrində yaşayanları və onların nəvərlərinin, nəticələrinin sayı 300 mindən bir neçə dəfə çoxdur. Hələ XIX əsr rus imperiyasının xəritələrinə baxın. Orada bütün toponimlərin Azərbaycan mənşəli olmasa göz öndədir, ya da rus imperiyasının XX əsrin əvvəllərində tərtib edilmiş xəritələri. Orada siz "Sevan gölü" adlı bir göl görəməsiniz. Orada Göyçə gölü yazılıb. Biz deyəndə ki, bu, bizim tarixi torpağımızdır, biz həqiqəti deyirik. Bunu hətta bu ya-

xınlarda mətbuataya çıxmış Ermənistən birinci fəşist prezidentinin çıxışında da özü deyir ki, üç rayonda azərbaycanlılar eksoriyyət toşkil edirdi. Zəngozurda azərbaycanlılar eksoriyyət toşkil edirdi. Bəli. Əksoriyyət yox, tam azərbaycanlılardan ibarət olan kəndlər idi. Biz XX əsrde üç dəfə deportasiyaya məruz qaldıq və hər dəfə vo deportasiya böyük fosadlara getirildik. 1920-ci ilin noyabrında Qərbi Zəngözür Azərbaycandan ayrıldı və Ermenistana birləşdirildi. Ondan iki il əvvəl, əfsuslar olsun ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İrəvan şəhərini Ermənistənə bağışladı və ondan sonrakı dövrde xalqımız ne qədər əzəb-əziziyət çəkib. Ona görə vaxt gəlib ki, Ermənistən şərait yaratınsın, Qərbi azərbaycanlılar öz dədə-baba yurdularına qayğıda bilsinlər. Əlbəttə ki, biz məsələdə Ermənistən rəhbərliyindən çox doqqu-

və beynəlxalq hüquqa uyğun mövqəe gözləyirik. Onlar hələ ki, susmaga üstünlük verirler. Halbuki biz bu məsələni dəfələrlə dilə gotirmiş və onlardan konkret cavab gözləyirik. Nə vaxt, hənsi sərtlərlə azərbaycanlılar o bölgelərə qayğıda bilərlər? Xüsusilə nəzərə alsaq ki, azərbaycanlıların yaşadıqları kəndlərin böyük eksoriyyəti indi tamamilə boş qalıb, orada heç kim yaşamır, ora qayıtmış qəder də böyük problem olmaz, yəni ki, kimse oradan köçürülmək lazımlı deyilməlidir. Onların orada yaşama hüququ təmminəlidir və olbetta ki, onların fealiyyəti üçün şərait yaradılmışdır. Yəni, bizim tələbümüz bundan ibarətdir və men ümidi edirəm, gün голөcək ki, Qərbi azərbaycanlılar öz doğma torpaqlarına qayğıda qalıb.

➡ 27

Dövlət bütçəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndində rəhbər tutaraq, əhalinin rüfahının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının dövlət bütçəsindən maliyyələşən aşağıdakı təşkilatlarda çalışan rəhbər və digər işçilərin aylıq vəzifə maaşları 2025-ci il yanvarın 1-dən orta hesabla 15 faiz artırılın:

1.1. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Royasat Heyeti və Aparatı, Gəncə bölməsinin Aparatı;

1.2. Heydər Əliyev Mərkəzi;

1.3. "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi;

1.4. Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi;

1.5. Azərbaycan Respublikasının dövlət arxivləri və onların filialları, rayon (şəhər) dövlət arxivləri;

1.6. Azərbaycan Respublikasının Narkomaliyə və Narkotik Vəsitələrinin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fealiyyət göstərən işçi gruppı;

1.7. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının İşçi gruppı;

1.8. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi;

1.9. Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin Aparatı;

1.10. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yənində Məlaliyyə Elm-Tədris Mərkəzi;

1.11. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elm-Metodiki və İxtisaslı Mərkəzi;

1.12. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Dövlət Film Fondu;

1.13. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində Quba şəhərində "Soyqırımı" memorial kompleksi";

1.14. Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənaye Nazirliyinin Milli Aerokosmik Agentliyinin Aparatı;

1.15. Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anat-

miya Birliyi və Məhkəmə Psixiatrik Ekspertiza Mərkəzi;

1.16. Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin Milli Kuliniyariya Mərkəzi;

1.17. Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyerlərin Təbliğ Fondu;

1.18. icra hakimiyyəti orqanlarının nəzdindəki mərkəzələndirilmiş mühasibatçılar;

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə;

2.1. bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan qurumlarda çalışan rəhbər və digər işçilərin vəzifə maaşlarının yeni möbləşməsi təsdiq etsin;

2.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Bakı şəhəri, 7 yanvar 2025-ci il

BİZ AZƏRBAYCANLIYIQ!

Artıq yero salamat eni etməyəcəyi belli olan "Embraer 190"da azərbaycanlı da vardi, rus, lozgi, qazax və qırğız da.

Amma onların hamısı azərbaycanlı sayılır!

Cünki zəddi təyyarə Azərbaycana məxsus idi.

Cünki onu idarə edənlər azərbaycanlı idilər.

Cünki Azərbaycanda belə qəbul olunub: milli və dini ayri-seçkilik yoxdur, bir dam altında yaşayanların hamısı azərbaycanlı hesab olunur.

Azərbaycanlılar iso eqidolörinə və vəzifə borclarına sadıq olurlar!

Azərbaycanlılar dostlarını, dar gündə onları sığınanları köməksiz qeymurlar...

Hətta həyatları başına olsa da belə!

Azərbaycanda yaşayaraq Azərbaycan torbiyəsi alan, bu xalqın milli-mənəvi dəyərlərini öyrənərək mənimşəyənlər də daim özlərinə belə aparrırlar!

Azərbaycan isə bütün övladlarına sahib çıxdı, zəruri addimlərin hamısını atdı.

Dövlət başçısı İlham Əliyev tapşırığı ilə yaralılar dərhal qayıq göstərildi,

Azərbaycandan tibb işçiləri göndərilərək müalicələri nəzarət götürdü.

Sonra ölkəyə gotirmələrini tömən edildi və həzirdə müalicələri davam etdirilir.

Dünyasını dəyişənlər de el adəti ilə doğma yurdlarında torpağa tapşırıldalar.

Prezident İlham Əliyev vo binici xənim Mehriban Əliyeva ekipaj üzvlərinin mərasimində iştirak edərək dogmalaşdırma başlığı verdi!

Bundan sonra cənab İlham Əliyev qohşanlıq nümunəsi göstərən təyyarənin kapitanı İqor İvanoviç Kşnyakinı, ikinci pilot Aleksandr Georgiyeviç Kalyanınovu və təyyarə bölecdəsi Hökume Colil qızı Əliyevanı Azərbaycanın Milli Qohrəmanı adı ilə tölfit etdi.

Bəli, biz Azərbaycanlıyı!

Azərbaycanın rəhbəri isə cənab İlham Əliyevdir!

Azərbaycan Prezidenti təyyarənin vurulması ilə bağlı özünün ədaləti, beynəlxalq hüquq və normalara osaslanan qotu və dəyişməz şərtlərini açıq şəkildə bəyan etdi!

İnanıraq ki, Azərbaycanın təkidi və qəti mövqeyi saysında beynəlxalq ekspertlərənən işləyən qazax və normalara osaslanan qotu və dəyişməz şərtlərini açıq şəkildə bəyan etdi!

Ölümə doğurulan təyyarənin sınaqları bunu bir daha təsdiq etdi!

Mübariz Ibrahimov da canını Azərbaycanın orası bütövlüy, dövlət suvereniliyi, torpaqlarının işğaldən azad olunması uğrunda döyüşdərə fəda etdi!

Albert Aqarunov da əsl azərbaycanlı kimi döyüşdü!

İsgəndər Aznaurov da düşmənə qarşı mübarizədə canından keçdi!

I və II Qarabağ müharibələrində ölümlün üzərində dik baxaraq cəsarətli düşmən üzərindən gedən, sūcaət və qohrəmanlıqlar göstərən Azərbaycan adlı vətənə məhəbbət və sedaqtərini sübata yetirmiş minlərlə işid övladımız, əsgər və zabitiyət, qazımız var!

Milli monsibiyət baxımından onlar türk, taliş, lozgi, udi, saxur, ingiloy, rus, yaşlılar da, eslinde, hamisinin mahiyətə bir ad var:

AZƏRBAYCANLI!

Ölümə doğurulan təyyarənin sınaqları arxasında oturanlar da əsl azərbaycanlı idilər!

→ 9

Çin Xalq Respublikasının Sədri zati-aliləri cənab Si Cinpinqə

Hörməti cənab Sədr!

Sidzan Muxtar Rayonunun Şiqatə şəhərində baş vermiş güclü zəlzələ noticosunda coxsayılı insan telefəti və dağıntılar barədə xəber bizi son dərəcə kədərləndirdi.

Bu faciə ilə əlaqədar Sizo, hələk olanlaín ailələrinə və yaxınlarına, dəst Çin xalqı-nə öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından

dorin hüznə başlığı verir, xəsarət alınla-

ra şəfa diləyir, təbii folakötün noticolarının təzliklə aradan qaldırılmasını arzulayır.

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Bakı şəhəri, 7 yanvar 2025-ci il

Mən bilirəm ki, arxamda

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 7-də yerli televiziya kanallarına müsahibə verib. AZERTAC müsahibəni təqdim edir.

Azərbaycan Televiziyasından **Vüsal Mətləb: Xoş gördük, cənab Prezident. Əvvələk, icazəni, artı ənənəyə çevrilmiş bu müsahibə formatına görə Siz təşəkkür etmək istəyirik. Çünkü bu, bizi ictimaiyyəti maraqlandırın məsələlərlə bağlı Sizin fikirlərinizi ətraflı şəkildə öyrənmək imkanı yaradır. Növbəti belə fırsat üçün minnətdər.**

Iştdərim, 2024-cü ilin yekunları ilə başlayıq - 2024-cü ilin sosial-iqtisadi yekunlarının göstəriciləri barədə nə demək olar və bu göstəricilər 2025-ci il üçün hansı proqnoz-lara əsas yaradır?

Prezident İlham Əliyev: Keçən il iqtisadi inkişaf baxımından yeno də uğurlu il olmuşdur. Azərbaycanın iqtisadiyyatı inkişaf etmişdir. Hesab edirəm ki, inkişaf templəri bugünkü dünənnin mənzərəsinə nəzər salsaq, müsbat sayıla bilər. Yəni, ümumi daxili məhsul 4 faizdən çox artmışdır. Əslində, bizim üçün əsas göstərici qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Çünkü bildiyiniz kimi, biz son vaxtlar neft hasilatında tənzəzzül üzənmişdir və hesab edirəm ki, aparılan danışqlar, göstərlən səylər neticəsində artıq bu tənzəzzülə son qoyulacaq və neft hasilatı sabit qalacaq. Beləliklə, neft hasilatının azalması bundan sonra ümumi daxili məhsul mənfi təsir göstərməyəcək. Ona görə biz ümumi iqtisadi göstəricilərə nəzər saldıqda, ilk növbədə, qeyri-neft sektorunun parametrlərini nəzər alırıq. Burada da inkişaf daha uğurludur. 6 faizdən çox artıb. Nəzərən alırdı, ki, artıq üzün illər bizim iqtisadiyyatımızın artım tempilərini və inkişaf etmiş ölkələrin inkişafına, ya-xud da ki, tənzəzzülə nəzər salsaq, gərəkik ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı uğurla inkişaf edib. Əlbəttə ki, bunun temsilində düşünləmiş siyaset dayanır.

Bu göstəricilər, sadəcə olaraq, keçən ilin məhsulu deyil. Uzun illor

aparılan iqtisadi isləhatlar, şəffaflıq, inhişarlılıq qarşı mübarizo, investisiyaların cəlb edilməsi, investisiya iqliminin yaxşılaşdırılması nəticəsində bizi beynəlxalq aparıcı reytinq agentliklərinin Azərbaycana olan münasibətində müsbat doyişiklik götürür. Yəni, onlar da realqları inkən edə bilərlər. Halbuki mon hesab edirəm ki, bizim beynəlxalq reytinqimiz indikindən daha yüksək soviyyəyə layiqdir və müsəyyən səbəblər üzündən hələ ki, aparıcı reytinq agentlikləri dəha da tovazökər yanaşımı sorgulayırlar. Yəni, bütün bunlar onu deməyo osas verir ki, iqtisadiyati sahədə dayanıqlı inkişafa nail ola bilmişik və eminməni ki, bu il vo gələn illərdə bu dinamika saxlanılacaq.

O ki qaldı maliyyə vəziyyətimiz, biz keçən il maliyyə vəziyyətimizi böyük dərəcədə yaxşılaşdırırdı. Baxmayaraq, biz optimallaşmama elə toşkil etdik ki, valyuta ehtiyatlarımız dəha da artı. İ ərzində valyuta ehtiyatımızın toqribon 5 milyard dollarlardan çox artıb və bu gün bu rəqəm 72 milyard dollara bərabərdir. Əhalisi 10 milyon olan ölkə üçün bu, çox böyük göstəricidir. Çünki hər bir mənfi faktor verilib. Dünən ölkələrinin valyuta cəhətlərinin hesablanması, əlbəttə ki, adəməşən düşən ehtiyatlara səykənləndir və bu göstəriciye görə Azərbaycan dünəndə aparıcı ölkələrin sırasındadır.

İkinci vacib göstərici ümumi daxili məhsulun xarici borca olan nisbetidir. Hesab edirəm ki, biz burada da dünyada liderlər sırasındayıq. Çünkü bizim xarici borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun comi 7,2 faizini təşkil edir. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, oksor inkişaf etmiş ölkələrdə bu, 100 faizdən də çoxdur və 7,2 faiz soviyyə doğrudan da çox böyük neticədir. Məhz buna görə, mon hesab edirəm ki, beynəlxalq reytinq agentlikləri Azərbaycana daha odalotlu məvqə nümayis etdirənlərlər. Əlbəttə ki, valyuta ehtiyatlarının xarici borcda müqayisəsi də ömərli amillərdən biridir. Burada da bizim valyuta ehtiyatımız xarici borcumuzu 14 dəfə üstələyir.

Yəni, əgər kimso mənə ikinci belə olke, - səhəbət inkişaf etmiş ölkələrən gedir, - əlbəttə, əgər kimso bu rəqəmlər toplusunu təqdim edə biləsə, mon əlbəttə ki, mənndərən ola bilərəm. Amma inkişaf etmiş ölkələr sırasında bəlo analoqlar yoxdur. Yəni, bütün bınlar deməyo osas verir ki, iqtisadiyyat dayanıqlıdır, öz resurslarına səykinir, heç bir xarici maliyyəleşməyə ehtiyac yoxdur. Halbuki bizi indi xarici borcumuzu bir qədər artırmaq üçün da seyər göstərməyə başlamışq. Müsəyyən səbəblər ona görənən dərəcədə artıb və bəs bu artımdan əsaslı qədər azaldıb. Mon həle bəs il bundan evvel, bizim xarici borcumuz ümumi daxili məhsulun taqribon 20 faizini, ona yaxın faizi toşkil edənə qərsayı hədf qoymuşdum ki, biz bunu 10 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Nəzərən alsaq ki, ölkə qarşısında duran bir çox ciddi investisiya tolob edən məsələ var, bu, bədəcə yəküni bir qədər azaldıq. Ona görə, nəzərən alsaq ki, bizim xarici borcumuz əldən qrafiki da təsbit edilib və bu gün 5,2 milyard dollara bərabər olan xarici borcumuz illər keçidən dəha da azalacaq. Ona görə oləvə maliyyə resurslarının celb edilmiş meqsədəyənən sonra biler və artıq hökumət bu istiqamətdə fealiyyətə başlayıb. Monim tərəfindən müvafiq göstərişlər verilib.

Çünki hər bir mənfi faktor hələ dənəsən də, ailədə do edələti olmalıdır və sosial ədalət prinsipləri həmişə bizim üçün vacib olub. Əlmək yaradır, bizi ilə növbəde, bu sahəni də, necə deyərlər, dikkətdə saxlamışq. Son bir necə il ərzində dörd sosial paket həyata keçirildi və bu məqsədlər üçün 7 milyard manatdan çox vəsait xərcləndi. Bundan sonra da sosial və iqtisadi inkişaf yanbanaya gedəcək. İqtisadi imkanlar artıqda bizi daim sosial məsələlərin həllinə - minimum əməkhaqqı, pensiya, sosial müavinətlərin artırılması məsələlərinə də daim dikkət göstərəcək.

AnewZ Televiziyasından Qay Şoun: Cənab Prezident, bu müsahibə imkannıza görə AnewZ kanalı adından Siz təşəkkür etmək istərdim. Ingilis dilində fealiyyət göstərən beynəlxalq kanal olaraq tama-saçılırlar üçün sənallarını ingilis dilində cavablandırıǵınızda görə Siz təşəkkürümüz bildirirəm.

Sualın COP29 ilə bağlıdır. Demək olar ki, bütün dünəndən istirakçılar Bakı gəldilər və gərgin müzakirələr aparıldı. İştirak etməyənlər də dikkət çəkdi - Fransa prezidenti, Avropa Komissiyasının Prezidenti. Lakin buna baxmayaraq, razılıq əldə edildi. Tədbir cərçivəsində nəhayətlər haqqında fikirlərinizi öyrənmək istərdik. Həbələ cari və növbəti ildə irəlilzisi tömən etmək üçün hansı addımlar atılmalıdır?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, bizim üçün COP29 böyük bir çağırış və böyük imkan id. Bizim vəzifə-

bizim verir ki, sosial programları daha foal icra edək. Bildiyiniz kimi, bu il yanvarın birindən minimum əməkhaqqı 55 manat artıb və 400 manata çatıb. Minimum pensiya 40 manat artıb və 320 manata çatıb. Orta həssabla artı 14-15 faizdir. Bu qədər böyük sərməyənən və Qarabağın bərpası kimi qarşısında bəlo sahəyə də bu dikkəti yeterim, əlbəttə ki, bizim siyasiyənən dərəcəsi, necə deyərlər, mahiyyətini göstərir. Yəni, Azərbaycan vətəndaşları ildən-ildən daha yaxşı yaşamalıdır. Əgər biz bu artımdan mövqul olmağa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmağa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmağa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmağa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin dekabrında, COP29-a ev sahibiyyətini etmek imkanımı olda edən kimi bu mövzunun mahiyyəti ilə dəha dorindən möşəl olmaşa başladıq. Səmimi desəm, buna qədər bi prosesdə o qədər de foal istirak etmirdik. Bu işdə uğura nail olmaqdən sonra böyük məbləğdən təqribən 20 faizə endirməliyik. İndi 7,2 faizdir, yəni, xarici maliyyələşmə bize no vəro-

et. Bələliklə, biz 2023-cü ilin de

Azərbaycan xalqı dayanır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Mənim görüşdüğüm və ölkəmizə ilk dəfə səfər edənlərin hamısı gördüklerinin onlarda dərin təəssürat varlığından sözlevirdilər. Cünki lər dəvət ediləcək. Əlbəttə ki, bu məsələlərə konsensus əsasında baxılacaq.

rat yaratdığını söyleyirdilər. Çünkü Azərbaycan haqqında məlumat qıtlığı, ölkəmiz haqqında məqsədönlü dezinformasiya bir çoxlarının fikirlərinə təsir edir və onlar Azərbaycana gəlib fəal cəmiyyət, savadlı insanlar, peşəkar personal, şəhərin gözəlliyi və cəmiyyətdə ümumi rəhatlığı gördükdə, bu, əlbəttə ki, fərqli təsəssürat yaradır.

Azərbaycan həmişə müsəlman aləminin dəyərli üzvü olmuşdur. Əgər siz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının rəhbərlərinin açıqlamalarına diqqət yetirsəniz görərsiniz ki, bütün dövrlərdə bu təşkilat, - hansı ki, bütün müsəlman ölkələrini birləşdirir, - Azərbaycanla bağlı çox müsbət fikirdə olub. Bizim İslam həmrəyliyi ilə bağlı addımlarımız,

Beləliklə, biz müxtəlif hədəflərə çatmışıq və bu, Azərbaycanın növbəti uğurudur.

İctimai Televiziyadan Nigar Səbirqızı: Cənab Prezident, Siz COP29 barədə danişdiniz. Təbii ki, COP29 Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki nüfuzunun bir göstəricisi idi. Elə mənim də sualim Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki yeri ilə bağlı olacaq. Məlumdur ki, ölkəmiz bir sira beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq edir, həmin təşkilatların üzvüdür və bu proses də davam edir. Bu yaxınlarda - ötən ilin sonu, yəni dekabrın 19-da Azərbaycan daha bir nüfuzlu təşkilat olan D-8-ə üzv qəbul edildi. Bununla da həmin təşkilat demək olar ki, 30 ildən sonra Azərbaycanla öz sırasını genişləndirdi. D-8-ə üzvlük, - Azərbaycanın dünya siyasi sistemində yeri barədə, yəni mən istərdim soruşum, bu, Azərbaycan üçün nə deməkdir, bizim ölkəmiz üçün hansı perspektivlər acır?

Prezident İlham Əliyev: Bu, bizim üçün növbəti uğurlu addım oldu. Çünkü Azərbaycanın bu təşkilata qəbul edilməsi ölkəmizin nüfuzunu bir daha göstərir. Siz də yaxşı bilirsiniz ki, bu təşkilat 30 ilə yaxın bundan əvvəl yaranmışdı, Türkiyənin təşəbbüsü ilə və səkkiz ölkədən ibarət idi. Bu illər ərzində əlavə üzv qəbul edilməmişdi. Birinci genişlənmə qərarından sonra qəbul

gelişiminə qərarından sonra qəbul edilən üzv Azərbaycan oldu. Əlbəttə ki, bu, ölkəmizin nüfuzunu, eyni zamanda, beynəlxalq aləmdə rolumuzu göstərir. D-8 müsəlman ölkələrini birləşdirən ən böyük təşkilatdır. Bir milyarddan çox əhalisi olan və müsəlman ölkələrinin iqtisadiyyatının 60 faizini təşkil edən bir təşkilatdır. Əgər biz bu təşkilatın ümumi daxili məhsulunu götürsək, bu, 5 trilyon dollardan çoxdur. Dünyada 60-a yaxın müsəlman ölkəsi var və məhz Azərbaycan yeni üzv seçilmişdir. Əlbəttə ki, bu, bizim üçün həm böyük şərəkdir, həm də böyük məsuliyyətdir. Artıq bütün göstərişlər verilib ki, Azərbaycan bu təşkilatda fəal olsun və öz

Bizim namizədlimiizi ilk gündən dəstəkləyən Türkiyə olmuşdur. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ile mən hətta bir dəfə Türkiyədə keçirilmiş D-8 Zirvə görüşündə də qonaq qismində iştirak etmişdim, təqribən 7-8 il bundan əvvəl. Artıq o vaxtdan bəri Azərbaycanın üzvlüyü ilə bağlı məsələ gündəliyi salınmışdı. Amma təbii ki, bütün üzv ölkələr arasında konsensus olmaliydi və nəhayət, bu konsensus
11. dilin

Biz əlbəttə ki, üzv ölkələrlə da-ha sıx təmasda olacaq. Halbuki bu gün qədər də bütün üzv ölkələrlə bizim çox fəal münasibətlərimiz var. Biz bu qərarı yenə də uğurları-mızın qəbul olunması hesab edirik və yenə də deyirem, bu, sadəcə ola-raq, birinci addımdır. Əsas məsələ D-8-in gələcək fəaliyyəti ilə bağlı olacaq. Əlbəttə ki, bizim öz fikirlərimiz, öz gündəliyimiz var. Biz üzv ölkələrlə daim təmasda olaraq öz təkliflərimizi verəcəyik. Düşünü-rəm ki, D-8-in təşkilat olaraq daha böyük nüfuzu malik olması məsələsi tam realdır. Hesab edirəm ki, bir halda, artıq genişlənməyə start ve-rildi, bu, Azərbaycanla məhdudlaş-mayacaq və ola bilsin ki, digər ölkə-

300 milyon insan yaşayır. Müselman ölkelerinin iqtisadiyyatının 60 faizi D-8-dedir, ohalinin 60 faizi yene de D-8 ölkelerindendir. Ona göre bu, bir fürsətdir. Bu fürsəti qaćırmaq olmaz, vaxt itirmək olmaz və biz bu gündəliklə bu təşkilata üzv oluruq. Hesab edirəm ki, bizim fikirlərimiz və təkliflərimiz diqqət-la nəzara alınacaqdır.

Nigar Sabırqızı: *Çox sağ olun.*
CBC Televiziyasından Sənan Rzayev: *Cənab Prezident, bizim telekanalın yayım dili rus dilidir. İcazənizlə, mən Siza sualı rusça*

Prezident İlham Əliyev: Buyu-

Sənən Rzayev: Cənab Prezident, ötən ildən söhbət düşmüşkən, əlamətdar hadisələrdən biri da Qazax rayonunun dörd kəndinin erməni işğalından azad edilməsi oldu. Diqqəti cəlb edən odur ki, bu, belə demək mümkündürsə, İrəvan ilə Bakı arasında hansısa dialoq nəticəsində baş verdi. Bununla yanaşı, hətta gözlənilməz olsa da, həmin sahədə qısa müddət ərzində dövlət sərhədinin müəyyən hissəsinin delimitasiyası və demarkasiyasa nail olundu. Sizin fikrinizi öyrənmək istərdim: necə hesab edirsiniz, buna nail olmağa imkan verən hansı amillər uğurun təminatı oldu? Çünkü Ermənistanda, yumşaq desək, bizim qarşılıqlı münasibətlərimiz çox da sadə deyil, burada isə hələ ki hələ digər məsələlər var.

- Deyordim ki, bu, dialoq deyil, monoloq nöticəsində baş verdi. Belə ki, Ermənistanla onilliklər ərzində dialoqun alınmaması aydındır. Ermənistanın işgalçi siyaseti hər hansı dialoqu nəzərdə tutmurdu, onlar danişıqlar formatından işğalı davam etdirmək üçün pərdə kimi istifadə edirdilər. Bu yaxınlarda mətbuatda çıxan informasiya - məhz Ermənistanın birinci prezidentinin faşist bəyanatı bizim principcə kifayət qədər çıxdan bildiyimizi bir daha təsdiq edir: Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin bir santimetriini belə azad etmək istəmirdi. Onlar hesab edirdilər ki, bir müttəfiqdən milyardlarla dollarlıq pulsuz silah, digər ikisindən isə siyasi və mənəvi dəstək aldıqlarına görə özlərini rahat hiss edirlər. Beləliklə, ATƏT-in Minsk qrupunun üç həmsədrinin hamısı mənim cavab verdim həmin dövrə birmənalı olaraq

ışgalçının tərəfində idi. Mən bunu 2004-cü ildən Minsk qrupu çərçivəsində danişqılar aparan və bu "üçlüklə" çoxlu sayıda görüşlər keçirən insan kimi deyirəm. Ona görə də biz, əlbəttə, bu ərazilərin dialoq yolu ilə qaytarılacağına güman etmirək. Eləcə də ərazi bütövlüyünün təmin edilməsini.

Düşünürəm ki, Ermenistən; kö-

olmadıq. Zənnimcə, son dörd dörsələri, - hərçənd erməni tərədən onlar hələ tam dərk olunmayı - nəzərə alınır. Beləliklə, bu həmçinin təkcə delimitasiya ümidi, həm də sərhədin demarkasiyası işində yaxşı ilk addım hesablaşır. Zənnimcə, bu, elə bir nəticədir ki, delimitasiya və demar-

ki, işgalla bağlı əsas məsələ həll olunmamış qalırdı. Amma üçtərəfli Bəyanat imzalandıqdan dərhal sonra, hətta onun imzalanmasına qədər bu mövzu həmişə gündəlikdə durub və hətta deyərdim ki, üçtərəfli Bəyanatın bağlanması şərtlərinin razılışdırılması zamanı Qazax rayonunun işgal olunmuş kəndləri mövzusu da bizim tərəfimizdən qaldırılmışdı. Amma həmin vaxt müəyyən sahələr üzündən bunu etmək düşünməliyik.

Beləliklə, düşünürəm ki, pro maksimum şəffaf oldu, həmçinin monilərin yeni himayədarları təfindən müsbət qarşılandı, çünki markasiya prosesi də aparıldı. Hətətə, bu, sərhədin bütün perimlər üzrə dəqiqləşdirmə üçün təkan məlidir. Delimitasiya və demarkasiya üzrə Ermənistən və Azərbaycan komissiyalarının razılışdırıldığı pənahda, əldən keçir vəziyyəti ki,

səbəblər uzundən bunu etmək mümkün olmadı, lakin bilirdik ki, bütün hallarda biz ona nail olacaqıq. Bütün ərazilərimiz üzərində tam nəzarəti qaytaracağımızı bildiyimiz ki- mi. Çünkü 2020-ci il 10 noyabr Bəyanatı işgal məsələsini tam həll etmirdi, bizim hamımız bunu yaxşı bilirik. Ona görə də sərt strateji mən- tiqlə hərəkət edərək, biz ardıcıl, məqsədönlü şəkildə və təkidlə ad- dımlar attdıq. Vətən müharibəsi, Azərbaycan ilə Ermənistən arasında şərti sərhədin müəyyən dərəcədə dəqiqləşdirilməsi, antiterror əmə- liyyatı və Qazax rayonunun dörd kəndi. Onlardan biri hələ Sovet İttifaqı dövründə, 1990-ci ildə işgal olunmuşdu, digər üçü 1992-ci ilin yazında işgal edilmişdi. Beləliklə, ötən ilin fevralında Münxəndə Ermənistənin baş naziri ilə görüşdə bu məsələ monoloq şəklində qoyuldu. Şadəm ki, biz bu kəndləri qaytar- maq üçün başqa metodlara əl atmalı tokol elə ondan xəbər verir ki, səhədin dəqiqləşdirilməsi zamanı çox amillər - təhlükəsizlik, kom- nikasiyalar, yaşayış məntəqələri, rixi, ekoloji amillər və sair nəzərələr - alınmalıdır. Yəni, Ermənistən Azərbaycan arasında mövcud ola- şərti sərhəd, birincisi, ehkam de- ildi. Bizim mövqeyimiz həmişə on- ibarət olub ki, bunun üçün mən- dediyim bir çox bu və ya digər an- lərin dəqiqləşdirilməsi tələb olunur. Amma bildiyim kimi, bu ay, hər kənd- da bizim təşəbbüsümüzlə, təkli- mizlə delimitasiya məsələsini vəm etdirmək üçün delimitasiya mə- rəzə Azərbaycan və Ermənistən əmə- missiyalarının növbəti görüşü ol- lıdır. Bizim metodologiya üzrə naşmamız var, onu erməni tərəf- dan təqdim etmişik. Mənə məruzə et- lər ki, aldığımız şifahi cavab on- da xəbər verir ki, onların tərəfinə xüsusi etiraz yoxdur. Beləliklə, sayıb görərik.

"REAL" Televiziyasından Vəfa
Ağabalayeva: *Cənab Prezident, Azərbaycanın müstəqil ölkə kimin güclənməsi onun düşmənlərinin, rəqiblərinin kinini, qəzəbini artırır. Sizin də şərhinizdə biz buna əmin olduq. Qərb dairələrinin həyata keçirdiyi prosesləri, yəqin ki, artıq bu mərhələdə bir növ soyuq müharibədə adlandırmaq olar. Sualım Azərbaycanın yeni dövlət bütçəsi ilə bağlı olacaq. Konkret desəm, səh-bət təhlükəsizlik və hərbi məsələlər üçün ayrılan vəsaitlərdən gedir. Elə dünən yenə Ermənistən hərbi birləşmələri Azərbaycan ərazilərinin növbəti dəfə atəş tutdular. Bu, yenə taxribatdır. Bu yeni xərclər və təhlükəsizlik məsələlərinə ayrılan həmin o vəsaitlər necə xidmət edəcək ki, bizim Qərb qonşularımızda yenidən revanşizm meyilləri baş qaldırmamasın, ələlxüsus konstitusiyaları dəyişdirilsin və qonşularının ərazilərinə iddia etməsinlər?*

Prezident İlham Əliyev: Bəli, tamamile haqlısınız. Mən artıq bildirdim ki, ikinci Qarabağ müharibəsinin və antiterror əməliyyatının nəticələri Ermənistanda çox ciddi qəbul edilməlidir. Ermənistanda gədən silahlanma prosesi əlbotta ki, Cənubi Qafqaz üçün yeni təhdid amilidir. Mən artıq bunu demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, biz, sadəcə olaraq, müşahidəçi kimi buna baxıb heç nə etməyə bilmərik. Mən bunu, eyni zamanda Ermənistana rəhbərliyinə də dəfələrlə bildirmişdim ki, bu, yeni təhlükə yarada bilər. Eyni zamanda bu gün sanki Ermənistanın arxasında duran kimi görünən və onları Azərbaycana qarşı yeni provokasiyalara, təxribatlara təhrik edənlər, çox güman ki, axıra qədər onların arxasında durmaya caqlar. Necə ki, 2020-ci ildə və ondan sonrakı dövrdə dura bilməmişlər. Ona görə yox ki, durmaq istəmirlər, sadəcə olaraq, Azərbaycanı bu imkanları verməyəcək. Ona görə Azərbaycanın dövlət bütçəsinin əhəmiyyətli hissəsi hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinə xərclənəcək. Mən bunu artıq bir dəfə demişəm: biz Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına 4 milyard, hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinin həlli üçün 8,4 milyard manat vəsait xərcləyirik. Bu, tam fərqli ola bilərdi. Çünkü Ermənistanın silahlanma yarışı, bizim də maliyyə resurslarımızı əsas məsələlərdən başqa hərbi məsələlərə cəlb etməyə məcbur edir. Mən onu da bildirmişdim ki, Ermənistanın silahlanma yarışında bizimlə rəqabət apara bilməz. Ancaq biz burada bir məsələni də nəzərə almaliyiq. Ermənistana bu silahlar ya pulsuz verilir, ya da ki, kredit şəklində. O kreditlər də müəyyən dövrdən sonra silinir. Eyni zamanda, Avropa İttifaqının dirnaqarası sülh fondundan. Dirnaqarası, çünkü sülh fondu, əslində, sülh məqsədləri üçün istifadə olunmalıdır. Onların sülh fondu isə silahlanmaya istiqamətləndirilir. Oradan da birinci ödəmə edildi və bizdə olan məlumatə görə, bu, son

Narahatedici digər fakt odur ki, keçən ilin aprelində tarixdə ilk dəfə olaraq çox qəribə bir əməkdaşlıq platforması yaradılmışdır - Amerika, Avropa İttifaqı və Ermənistən. Bildiyiniz kimi, Amerikanın Dövlət katibi, Avropa Komissiyasının prezidenti və xarici işlər naziri, Ermənistən baş naziri Brüssel şəhərində bir araya gəlmişdilər, faktiki olaraq yeni bir əməkdaşlıq haqqında razılıq əldə etmişdilər. Bizdə olan məlumat görə, bu görüşdən əvvəl əldə edilmiş razılaşmada hərbi komponent də var idi, ancaq ondan sonra orəsmən oradan çıxarıldı, amma de-fakto orada qalır. Bu, əslində, həm Avropa Komissiyasını, həm Amerika Birləşmiş Ştatlarını Azərbaycan-Ermənistən normallaşma prosesindən kənarlaşdırıb. Biz onlara bu ba-

rədə artıq bildirmişik. Əgər hər hansı bir tərəf tərəf tutursa, o, dürüst vasitəçi ola bilməz. Məhz buna görə keçən ay Amerika Dövlət katibinin xahişi havada qaldı və Azərbaycan üçtərəfli görüşə razılıq vermədi. O cümlədən, bildiyiniz kimi, Avropanı İttifaqı Şurasının Prezidentinin təşəbbüsü ilə Brüsseldə bir çox görüşlər keçirilmişdir. Artıq buna da son qoyuldu. Yəni, biz ikitərəfli danışıqlar formatının tərəfdarıyiq və əlbəttə ki, Azərbaycan bu məsələnin tərəfi kimi öz mövqeyini müdafiə edəcək.

Ermənistanın silahlanması, sadəcə olaraq, yeni gərginliyə gətirib çıxaracaq. Biz bunu istəmirik. Biz sülh istəyirik. Biz istəyirik ki, artıq mühərbiə səhifəsi bağlansın. Ancaq görürük ki, Ermənistanın həm özü, həm onun yeni havadarları bunu istəmirlər. Onlar revanşist fikirlərlə yaşayırlar və Ermənistan faktiki olaraq bölge üçün bir təhdid mənbəyi- dir. Müstəqil Ermənistan dövləti, əslində, faşist dövlətdir. Çünkü əgər bu ölkəyə 30 ilə yaxın faşist ideolo- giyasının daşıyıcıları rəhbərlik edib- lərsə, bu ölkəni onlar elə özləri kimi də formalasdırıblar. İndi baxın, Ermənistanın birinci prezidentinin irq- ci və faşist açıqlamaları nə dərəcə- də eybəcərdirdirsə, bir o qədər də təhlükəlidir. O, etnik təmizləməni bir qırur mənbəyi kimi qələmə verir, azərbaycanlıların öz tarixi dədə-ba- ba torpaqlarından qovulması ilə öyünür. Sadəcə olaraq, bu videoma- terial, necə deyərlər, indi ictimailoş- dirildi. Ancaq təbii ki, bunu Ermə- nistanda bilirdilər. Ermənistanın müttəfiqləri, havadarları təbii ki, bi- lildilər və bu fikirləri bölüşürdülər. Bize qarşı 30 illik işgalçılıq siyaseti, sadəcə olaraq, Ermənistan məhsulu deyil, onunla həmrəy olan islamofob, azərbaycanofob, irqçi, kseno- phob dairələrin, xarici ölkələrin nü- mayəndələrinin birgə məhsuludur. Belə bir faşist dövlətlə biz qonşu- yuq və faşizm təhlükəsi sovuşmur. Ona görə faşizm məhv edilməlidir. Bunu ya Ermənistan rəhbərliyi məhv edəcək, ya da biz məhv edə- cəyik. Bizim başqa çarəmiz yoxdur. Yenə də 30 illik işğal, xalqımızın əzabları, Xocalı soyqırımı, dağıdılmış, viran qoyulmuş Qarabağ - büt- tün bunlar bizim gözümüzün qaba- ğındadır və kim zəmanət verə bilər ki, bu, təkrarlanmayacaq, heç kim! Çünkü Ermənistanın birinci üç rəhbəri faşist ideologiyasının daşıyıcı- larıdır. Ermənistanın indiki rəhbəri, mən demisəm, indi özündən sülh göyərçini düzəltmək istəyir. Amma baxın, görün, onun 2018-2019-cu il- lərdəki çıxışlarına, onları indi heç kim xatırlatmaq istəmir. Hətta onun Fransadakı dostları da ondan imtina etmək istəmirlər. Yəni, bu ideolo- giya orada yaşayır və bunun daşıyıcı- ları, sadəcə olaraq, bugünkü Ermə- nistan müxalifəti deyil, Ermənistan iqtidarıdır. Bir daha demək istəyi- rəm ki, biz, sadəcə olaraq, müşahidəçi kimi buna tamaşa edəsi deyilik. Ermənistan silahlannanı dərhal da-

yandırmalıdır. Ona silah veren Fransa ve diğer ölkeler o kontraktlara xi-
tam vermeliidir, ləğv etmeliidir. Ar-
tıq Ermənistana göndərilmiş silahlar
geri qayıtmalıdır. Bu, bizim şərti-
mizdir. İndi kim bunu necə isteyir
elə də qəbul etsin. Mən sözümü de-
yirəm, onlar da bilirlər, onların ar-
xasında duranlar da bilirlər ki, əgər
biz nəyisə deyiriksə, deməli, artıq

Ümid edirəm ki, sülh müqaviləsi ilə bağlı bizim bütün şərtlərimiz də qəbul ediləcək. Çünkü bu şərtlərdə hər hansı bir fövqəladə məsələ yoxdur. Minsk qrupunun ləğv edilməsi, konstitusiyanın dəyişdirilməsi - bunnarsız sülh müqaviləsi mümkün deyil. Əgər Ermənistana sülh müqaviləsi lazımdır, bizə də lazımdır deyil.

Man biliram ki, arxamda

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Əvvəli 3-cü səh.

Bu imzalanmadan da biz yaşaya və öz siyasetimizi apara bilərik. Yəmane olmayacaq ki, ləngiməyəcəyik ki?

Published online in **DUKE** on **21** June **2011**

Prezident İlham Əliyev: Əlbətə, müyyəyen dərəcədə mane olur. Çünkü böyük vəsait hərbi və təhlükəsizlik məsələlərinə ayrıılır. Əgər Ermənistanın silahlanma siyaseti olmasaydı, mən deyə bilərəm ki, 8,4 yox, bəlkə də hərbi və təhlükəsizlik məsələləri üçün 4 milyard manat kifayət edirdi, eger biz yenə də potensial təhlükə ilə üz-üzə qalmasaydıq. Ona görə əlbəttə ki, bu vəsaitin bir hissəsi gedəcəkdi Qarabağın bərpasına, bir hissəsi gedəcəkdi digər bölgələrin inkişafına, bir hissəsi gedəcəkdi sosial proqramlara. Amma buna baxmayaraq, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası bizim üçün hərbi məsələlərlə bərabər emmə vacib prioritetlərdən biridir. Bu il ən azı 4 milyard manat ayrılacaq. Amma mən hesab edirəm ki, biz da - ha çox vəsaiti səfərbər edə bilərik. Biz üç il ərzində 10 yaşayış məntəqəsinə keçmiş köçkünləri qaytarabilmmişik və artıq motbuatda da bu gedib. On mindən çox köçküñ artıq evlərlə temin edilib və orada yaşayır. Bütövlükdə 30 minə yaxın insan orada yaşayır, müxtəlif vəzifelərdə çalışırlar, inşaatda, dövlət işlərində və digər sahələrdə.

Bu il üçün bizim planlarımızda daha 20-yə yaxın yaşayış məntəqəsinə keçmiş köckünləri qaytarmaqdır. O şəhər və kəndlərin adları artıq seçilib, layihələr icra edilir. Bir çox kəndlərdə, şəhərlərdə indi inşaat işləri gedir və bu ilin sonuna qədər 30-a yaxın yaşayış məntəqəsində keçmiş köckünlər məskunlaşacaqlar. Biz əsas infrastruktur layihələrini yəqin ki, bir-iki ilə başa çatdıracaq. Ən çox vəsait bu layihələrə gedir. Çünkü 60 kilometrdən çox tunellər, körpülər, elektrik stansiyaları, su anbarları inşa edilir. Biz artıq orada 30-dan çox su elektrik stansiyasını işə salmışıq, dəmir yollarını çəkmişik. Yəni, bütün bunlar əsas maliyyə yük götürür. Təqribən 2-3 il-dən sonra əsas infrastruktur layihələri başa çatacaq və ondan sonra yaşayış fondunun yaranmasına istiqamətləndiriləcək məbləğ daha böyük olacaq. Amma yənə də əgər biz dünya tarixinə nəzər salsaq görərik ki, işgaldən və dağılımdan əziyyət çəkmiş heç bir ölkə öz ərazilərini bə temple və bu keyfiyyətlə bərpa etməyib. Yəni, biz burada da həm peşəkarlıq, həm də çox ciddi yanaşma göstəririk. Burada sadəcə olaraq, səhəbət maliyyə resurslarından gətmir, yəni, resurslar ola bilər, amma gərək sənin insan potensialının olsun. Yəni, biz son illər ərzində kadr həzırlığına da böyük investisiyaları qoymuşuq, texniki imkanlarımız da genişdir. Orada aparılan işlərin böyük hissəsi Azərbaycan şirkətləri tərəfindən görülür. İkinci yerde Türkiyə şirkətləridir. Onlar daha çox tunellər, körpülər, dəmir yollarını layihələrində iştirak edirlər. Yəni, bizdə çox ciddi texniki potensial var, kadr potensialı var, maliyyə resourcesımız var və güclü düşünülmüş siyaset var. Onu da bildirməliyəm ki, bütün yaşayış məntəqələrinin layihələndirilməsi və ərsəyə gəlməsi on yüksək standartlara cavab verir. İndi gedin, istənilən yaşayış yerinə baxın, nə qədər rahat evlər, istər mənzil olsun, istər fərdi ev olsun, bütün infrastruktur, iş yerləri.

Artıq iki sənaye parkı fəaliyyət göstərir. Təsəvvür edin, Ağdam şəhərində yaradılmış sənaye parkının məhsulları indi xaricə ixrac edilir. Şəhər dağlıdır, amma burada sənaye müəssisələri artıq fəaliyyət göstərir və xaricə məhsul ixrac edir.

müsəir infrastruktur, yaşayış yerləri, iş yerləri, rahatlıq - bura doğrudan da dünyanın ən gözəl yerlərindən birinə çevriləcək. Bura çox böyük coğrafiyadır. Həm Qarabağ, həm Şərqi Zəngəzur və eyni zamanda, ona o qədər də uzaq olmayan Naxçıvan Muxtar Respublikası iqtisadi, sosial, yaşıl enerji və təhlükəsizlik nöqtəyi-nəzərdən vahid bir böyük məkana çevriləməlidir, halbuki bu, bizim bölgüyə görə üç regiondur. Amma, eyni zamanda, bir-birinə tərixən bağlı olan bu bölgələr hazırda vahid konsepsiya əsasında inkişaf edir. Məsələn, biz bu il Naxçıvan və Ordubad şəhərlərinin Baş planlarının hazırlanmasına da başlayıraq. Ondan sonrakı illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər şəhərlərinin Baş planlarının hazırlanmasına başlayacaq. Qarabağ və pişləşməsində müəyyən bir həddə çatmışaq və ya hələ hər şey irəlidədir? Bu, bir məqamdır. İkinci məqam. Sadəcə istəyirəm ki, Siz bunu bir qədər geniş izah edərdiniz. Siz Fransa prezidentinin reaksiyalarından danışdırınız. Qəribə səslənsədə, bəlkə Siz bu məsələdə şəxsi amil, Fransa prezidentinin Azərbaycana münasibətdə şəxsi reflekslərini görürsünüz? Çünkü bəzən Fransanın bu vəziyyətdən xeyrinin nədən ibarət olduğu o qədər də aydın deyil. Sonuncu sual. Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin tarixi qədimdir, yüksəliş və enişlərlə müşayiət olunub. Siz Azərbaycanın müəyyən mənada Fransanın daxili siyasi gündəliyi olduğunu, yəni, fransız siyasətçisinin məhz Azərbaycan haqqında danışdığı fikri ilə razınız?

masına başlayacaqıq. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı bütün yaşayış məntəqələri vahid Baş plan əsasında qurulur. Bu, bir nümunə olacaq. Sonra biz bunu ölkəmizin digər bölgələrinə də tətbiq edəcəyik. Yəni, orada həm idarəetmə, həm infrastruktur, həm də yaşıl enerji layihələri bütün ölkəni əhatə edəcək. Bax, bizim planlarımız bundan ibarətdir. Ümumi rəqəmləri götirməklo kifayətlənirəm. Amma hesab edirəm ki, Azərbaycan televiziyaları və digər mətbu orqanları orada gedən prosesləri kifayət qədər işıqlandırırlar. Əlbəttə, istərdim ki, daha da çox işıqlandırsınlar. Çünkü orada hər gün nəsə deyişir, hər gün nəsə tikilir, hər həftə keçmiş köcküknlər oraya qayıdırıllar. Ona görə bizim mətbuat o bölgədə gedən proseslərlə nə qədər çox maraqlansa və bunu işıqlandırsa, o qədər də yaxşı olacaq.

Sənan Rzayev: *Cənab Prezident, Fransa ilə bağlı dediklərinizin və həmkarlarının qaldırıqları mövzunun qismən davamı olaraq soruşmaq istəyirəm. Orada həqiqətən bir az qəribə, təəccübülu şərait yaranır. Yenə də Sizin qeyd etdiyiniz Fransa prezidentinin həmin çıxışı ilə bağlı, əgər qısa desək, belə çıxır ki, Fransanın bütün problemləri həqiqətən də Azərbaycanla bağlıdır. Bu, təəccüb doğurur. Ona görə də mən bir neçə sual vermək istərdim. Birincisi, dövlət başçısı kim, Siz cari ildə Azərbaycan-Fransa münasibətlərində baş verənləri nəzəra olaraq vəziyyəti necə qiymətləndirirsiniz?*

- Təessüf ki, bu, belədir. Sonuncu sualdan başlayım. Əgər fransız siyasi səhnəsində konsensus varsa, həmin konsensus yalnız azərbaycanofobiya zəminində olur. Təessüf ki, təkcə hazırkı hakimiyyət deyil, hakimiyyətə iddiyalı olanlar da bir-birindən o qədər də fərqlənmirlər. Hələ Rusiya sülhəmoramlılarının olduğunu dövrədə Qarabağa qanunsuz səfərləri xatırlamaq kifayətdir. Axı, onlar Fransanın indiki prezidentinin rəqibləri idi, Paris meri də, yeri gəlmışkən, o, seçkilərdə namizədliyini irəli sürmüdü. Parisin daxil olduğu regionun qubernatoru da seçkilərdə prezident Makronun rəqibi idi və bu yaxınlarda qısa müddətdə Baş nazir vəzifəsini tutmuş cənab Barnye də bu məsələdə fərqlənir. Yəni, onları özlərini göstərməli idilər. Burada məsələnin kökünü, necə deyərlər, nədən ibarət olduğunu demək mənim üçün çətinidir, amma yəqin ki, hansısa sintez var. İslamofobiya və prinsipcə ksenofobiya fransız siyasi sinfinin fərqli cəhətləridir. Amma təkcə bunlar deyil, yeri gəlmışkən, antisemitizm də. Bu, hamiya yaxşı məlumudur. Üstəlik, erməni təsiri, erməni lobbisi və hər kəs erməni icmaları qarşısında fərqlənməyə və həm indi, həm də gələcəkdə hansısa dividendlər əldə etməyə çalışır, onlar başa düşürər ki, hakimiyyət-də qısa müddətdə qalacaqlar, bəzilərində isə bu, ani xarakter daşıyır. Yəni, gələcək üçün dəstek almaq və "mən sizdənəm" demək yəqin ki

Amma siyasi səriştəsizlikdə danişdiğim zaman, tərcümeyi-hallara baxmaq lazımdır. Prezident Şirakin tərcümeyi-halına, onun dövleti içinde, hökumətdə, partiyada təcrübəsinə, Paris kimi şəhərə başçılığı etdiyi illərə nəzər salmaq lazımdır. Dövlət strukturlarında böyük yol qəbul edən, əsas nazirlərdən biri - bizim meyarlarla müqayisədə Fransadakı daha geniş funksiyası olan daxili işlər naziri vəzifəsinə yüksəlmiş Prezident Sarkozinin iş təcrübəsi. Yaxud partiyaya rəhbərlik edərək, bütün yolu keçən, prezidentliyə namizəd və prezident olmağı bacaran Prezident Olland. Eyni zamanda, indiki prezidentin tərcümeyi-halları da baxmaq olar, daha da dərinə getmək istəmirəm. Ona görə də zənnimcə, öz rolunu həddindən artıraq qiymətləndirmək və ölkəni tamamilə özü ilə eyniləşdirmək baş verməməlidir. Ölkə başqa şeydir, prezidentsə başqadır. Əgər hər hansı ölkə həqiqətən böyükdürsə, prezident de ona bənzəməlidir. Əgər ölkə geridə qalıbsa, prezident isə samarəki mütərəqqidirsə, o, ölkəni də həmin səviyyəyə çatdırmalıdır. Ona görə də zənnimcə, bütün bu amillər mövcuddur. Amma bir daha deyirəm, əgər şəxsiyyət amili varsa, onda bu, qotiiyyən Azərbaycan tərəfindən baslanmayıb.

İñindən başlançmayıb.
Ən aşağı səviyyədən də eni
mümkündürmü? Bunu söyləmə
çotındır. Mən prinsipcə heç vaxt da
nişmadığımız bir məsələni də çat-
dırmaq istəyirəm, zənnimcə, bu, hə-
hansi şəkildə böhrandan çıxmağ
kömək edəcək. Son bir neçə ay ə-
zində biz Fransa hökumətinin nü-
mayəndələrindən təmaslar qurul-
ması üçün siqnallar alırdıq, mənim
yaddaşimdə onların sayı üç və y-
dörddür. Müxtəlif şəxslərdən bizim
müxtəlif nümayəndələrə müraciət
lər daxil olub və həmişə cavab veri-
lib: "Biz hazırıq". Bəli, biz elə b-
gün hazırıq, amma heç yerə getmə-
yəcəyik, nə Parisə, nə də Brüsselə.
Bizimlə görüşmək lazımdırsa, bur-
da, Bakıda mümkündür. Hər dəfə
hansısa bir mərhələ olur, sonra yenidən
bosluq, sükünet varanır.

Bu yaxınlarda belə bir növbət verbal diplomatik depeşa daxil oldu.

Sənəan Rzayev: *Sağ olun.*
Nigar Sabırqızı: *Cənab Prezident, mənim növbəti sualim İranla münasibətlərlə bağlı olacaq. Mən düşünürəm ki, bu məsələ ilə bağlı Sizin fikirləriniz hər kəsə maraqlıdır. Son zamanlar - son bir neçə il-də İran-Azərbaycan münasibətləri enişli-yoxusuşlu dövrünü yaşayır. Bəzən bu ölkədə Azərbaycana qarşı başa düşülməyən davranışlar sərgilənir və bu da iki ölkə arasında müyyəyən gərginliklərə səbəb olur. Elə bir neçə gün əvvəl Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi növbəti belə davranışla bağlı İran tərəfinə etirazını bildirdi. Mən bilmək istəyirəm, hazırkı Azərbaycan-İran münasibətlərini Siz necə qiymətləndirirsiniz və İranın indiki rəhbərliyindən bundan sonra hansı siyaset gözləyirsiniz?*

Prezident İlham Əliyev: Bu barədə danışmaq bir qədər tezdir. Çünkü hazırkı İran rəhbərliyi ilə bizim elə ciddi təmaslarımız olmayıb. Hökumət üzvləri arasında müəyyən təmaslar olub. Onlar daha çox iqtisadi və nəqliyyat məsələlərinə aid idi. O məsələlər, hansı ki, prinsipcə bizdə siyasi gündəlikdən ayırdır və biz heç vaxt bunları qarşısdırmamışıq.

Əvvəlki hakimiyyətlə bizim münasibətlərimizin pisləşməsi yenə də bizim günahımız ucbatından olmayıb. Sadəcə olaraq, bəzi məqamları xatırlatmaq istəyirəm. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan, artıq biz Laçın yoluna vizual müşahidə əldə edəndən sonra görmeyə başladıq ki, İrandan gələn yanacaqdışıyan yük maşınları müntəzəm olaraq Qarabağa Ermənistandan səfərlər edirlər. Mən köməkçimə göstəriş verdim və o, İranın Azərbaycandakı ovaxtkı səfiri ilə telefonla danışıb və deyib ki, bunu dayandırın. Biz bunu ictimailəşdirmək istəmirik, biz xahiş edirik, bunu dayandırın. Bu, yaxşı deyil, biz bunu görürük, bu, bizim ərazidir. Siz burada qanunsuz işlərlə məşğulsunuz. Əfsuslar olsun ki, bundan sonra bu, dəyanmadı və daha da artdı. Ondan sonra ikinci addım olaraq biz İran səfərini Xarici İşlər Nazirliyinə dəvət etdik və ona etiraz notası verildi və bunu ictimailəşdirdik.

Ondan sonra da həm gülməli, həm də ağlamalı hadisələr baş verdi. Saxta erməni maşın nömrələrini İran yanacaqdaşıyan yük maşınlarının üzərinə yapışdırmaqla sanki bu, Ermənistən maşınlarıdır. Amma onların üzərində farsca yazılar da var idi. Bu, bizi çox təccübəldirdi. Özü də biz araşdırmağa başladıq. Gördük ki, eyni nömrə bir neçə maşına yapışdırılır, yəni, nömrə eyni, maşınlar fərqli idi. Yəni, bu saxtakarlığı da o qədər səliqəsiz etmişdilər ki, adam, vallah, söz tapa bilmir. Ondan sonra biz artıq bir maşını saxladıq, sürücülər saxlanıldı və biz gördük ki, onların yol sənədlərində yazılıb ki, Stepanakert, Ermənistən. Yəni, bu, açıq bizim ərazi bütövlüyüümüzə, suverenliyimizə hörmətsizlik idi.

Ondan sonra bizə qarşı o məlum hədə-qorxu addımları, təlimlər, bəyanatlar, hədələr başlamışdı. Biz də adekvat addımlar atdıq. Bizim sərhədimizdə əgər hər hansı bir telim, hərbi təlim keçirilirsə, biz də Azərbaycan-İran sərhədinin bu tərəfində eynisini etdik. Yəni, göstərdik ki, biz heç kimdən qorxmuruq və haqlı olan tərəf bizik. Bu, eyni zamanda, mətbuatda həmin o təhqir kampaniyası ilə müşayiət olunurdu. Çünkü bu, görünür, bəzi hakim dairələrin belə iş üslubudur. Əslində, təhqir gücsüzlüyün rəmzidir. Sən əgər nə-yəsə çata bilmirsənsə, - yəni, mən ədebsiz olan insanları nəzərdə tuturam, - təhqiqər keçirlər. Yəni, təhqir edən, əslində, özünü təhqir edir.

a səriənin tənzimlənməsi və sair xəbərlər gəldi.

Azərbaycan xalqı dayanır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Daha sonra səfirliyimizə qarşı terror aktı törədildi və bu, təşkil olunmuş terror aktı idi. Bunu deməyə əsas verən bir çox amillər var idi. Birincisi, təxminən 40 dəqiqə ərzində bir dənə də polis maşını oraya yaxınlaşmamışdı. Halbuki bu, paytaxtın mərkəzində idi. Terroru törədən şəxs sonra dərhal, ertəsi gün Həmin vaxt Avropa Komissiyasının sədri (Prezidenti) buraya, Bakıya gəldi. Elə bu zaldan çöldə biz Bəyannamə imzaladıq. Biz razılışdıq və dedik, sizə kömək etməyə və Avropaya qaz təchizatımızı iki dəfə artırmağa hazırlıq. Həmin vaxt, Avropa istiqamətində qaz təchizatımız yeddi milyard kubmetr idi.

Beləliklə, bunun üzərində işləməyə başladıq. Sərmayə yatırmağa və müxtəlif interkonnektorlar vasiyyətisilə qazımızı nəql etmək imkanlarını araşdırmağa başladıq. Həmin vaxtdan etibarən qazımızı alan Avropa ölkələrinin sayı artdı. Hazırda onların sayı 10-a bərabərdir. Beləliklə, ümmülikdə 12 ölkə var. Onlardan 10-u Avropa ölkəsidir və həmin on ölkədən səkkizi Avropa İttifaqının üzvüdür. Bir sözlə, biz coğrafiyanı genişləndirdik, qaz həcmini artırıq. Avropa İttifaqının üzvü olan bir çox ölkə hazırda öz daxili qaz istehlakının texminən yarısını Azərbaycan qazı ilə təmin edir. Bu, həqiqətən də Avropada tərəfdəşlərimizə göstərdiyimiz ciddi dəstəkdir. Beləliklə, gələcək planlarımız coğrafiyanı genişləndirməkdir. Hazırda qazımızı alan ölkələrə yaxın olan bəzi digər Avropa ölkələri ilə artıq danışıqlar aparırıq. Düşünürəm ki, gələn illərdə bu mömkündür.

köt idi və biz öz tələblərimizdə israrlıyıq. Biz bilirik ki, İranda daha az ağır olan cinayətlərə görə edam hökmü elan edilir və dərhal icra olunur. Amma burada iki il, bu, nəinki icra edilməyib, hətta iş yenə də istintaqa göndərilib.

də bu, mümkündur.

Bununla belə, 2022-ci ildən bu günə qədər çox köklü döyişiklik baş verdi, çünkü həmin vaxt qaz ixracımız yalnız Gürcüstanı, Türkiyəni, Yunanistanı və İtaliyanı əhatə edirdi. Yalnız bunları. Sonra biz Bolq-

Bax, bu, məsələnin bir tərəfidir. İndi yeni hökumətlə bağlı olan münasibətləri hələ ki, təhlil etmək çətindir. Çünkü mənim şəxsən yeni Prezidentlə görüşüm olmayıb. Əgər olsa və nə vaxt olsa, onda mən bu barədə danışa bilərəm.

O ki qaldı, əyalət mollasının bizi qarşı nifrot münasibətinə, bu, birinci dəfə deyil. Ərdəbil şəhərinin o mollası dəfələrlə Azərbaycana, Azərbaycan xalqına qarşı tohqiramız ifadələr işlədib, o cümlədən mənə qarşı. Burada sual ondan ibarətdir ki, onu o vəzifəyə təyin edən adam buna necə münasibət göstərir. Axı o, özbaşına gəlib orada oturmayıb. Onu kim təyin edir, biz yaxşı bilirik. Onun reaksiyası nədir, o, bunu dəstəkleyir, yoxsa yox və Azərbaycandan kim üzr istəyəcək? Üzr istəyəcəklər, yoxsa yox?

Həy həcmi artırılmışdır. Lakin həy həcmi 2.6 trilyon kubmetr təşkil edirdi. Lakin indi, yenica kəşf edilmiş, o cümlədən gələcəkdə nəzərdə tutulan ehtiyatlarla bu səviyyə daha da artacaq. Ümid edirik ki, bu il biz AÇQ-də "Derin Qaz" layihəsindən ilk qazı alacaqı və bu, bütövlükde qaz hasilatına gözəçarpan töhfə olacaq. Bununla belə, "Şahdəniz"in hələ də əsas qazı təchiz edən yataq kimi qalacağını nəzərə alsaq, biz "Abşeron"da qaz hasilatının 1.5-dən 5 milyard kubmetrə qədər artırılması məqsədilə tərəfdəşlərlə çalışmağı planlaşdırırıq.

İranın Xarici İşlər Nazirliyinin açıqlamasındaki tövüs hissi kifayət deyil. Burada açıq təhqir olub: həm Türkiyə, həm Azərbaycan prezidentləri, həm bizim xalqlar ve rəsmi tədbirdə canlı yayım gedən zaman və sadəcə, tövüsü?! Bu, elbəttə ki, qəbul edilməzdir. Ona görə biz hesab edirik ki, o əyalət mollası cəzalandırılmalıdır. Ən azı vəzifəsin-dən qovulmalıdır və Azərbaycan-dan üzr istəməlidir. Bax, məsələ bundadır.

Nigar Sabirqızı: Çox sağ olun.
Qay Şoun: Cənab Prezident,
Azərbaycan İtaliya, Yunanistan,
Macaristan və Türkiyə kimi bir çox
Avropanı ölkələrinə öz qaz təchizatını
artırıb. Gələcəkdə Avropanı üçün
enerji daşıyıcılarının təmin edilmə-
sində Azərbaycanın yardımı ilə
bağlı mülahizələrinizi bizimlə bölü-
kları işin iştir.

şə bilərsinizmi?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, qaz ixracımız artır və hazırda, biz, müxtəlif infrastruktur layihələrin-dən, əsasən, Cənub Qaz Dəhlizi və onun artırılmasından istifadə edə-rək, qaz təchizatının coğrafiyasını genişləndiririk. Son zamanlar Avro-pada istismara verilmiş yeni inter-konnektorlar vasitəsilə müxtəlif bə-

zarlara çıkışımız mümkündür. Bildiyiniz kimi, 2022-ci ildə başlamış Rusiya-Ukrayna müharebəsi nəticəsində Avropaya Rusyanın qaz təchizatının pozulması zamanı, Avropa Komissiyası yardım üçün Azərbaycana müraciət etdi.

AYİB-in hələ çox kiçik payı var. Beləliklə, əgər belə davam edərsə, onda sərmayə yatırmağa vəsait olmayacaq, çünkü bu biznesdə sərmayə üçün korporativ maliyyələşmənin təxminən 30 faizi istifadə olunur. Pulun qalan hissəsi kredit götürülür. Pul vəsaitlərinin tərəfimizdən kredit kimi götürülməsi, yaxud avropanılar arasında interkonnektorların tikilməsi kimi məsələlər öz həllini tapmalıdır. İkinci məsələ isə, hətta deyərdim, digər məsələ təchizatın cədvəlidir, çünkü yaşıl keçidlə Avropa İttifaqında qazıntı yanacağıının payı azalacaq. Onda necə olacaq? Bir sözlə, bir çox məsələ açıq qalır və biz Avropa rəsmiləri ilə dövri məsləhətləşərək, onlarla məşğul oluruq. Lakin əgər Avropa İttifaqı bizdən daha çox qaz istəyirsə, onda onlar da öz ev tapşırığını yerinə yetirməlidirlər. Biz öz tapşırığımızı, onlar isə öz çalışmasını icra etməlidirlər.

Nigar Sabırqızı: Cənab Prezident, Yaxın Şərqdə baş verənlərlə bağlı Sizin münasibətiniz maraqlıdır. 2024-cü il Qəzzada, Livanda müharibələrlə yadda qaldı, İran-İsrail gərginliyi oldu, Suriyada Bəşər Əsad rejimi devrildi və hazırda da Yaxın Şərqdə bir Türkiyə amili var. Bu baxımdan istərdim, həmin bölgədə baş verənlərə Sizin münasibətinizi övrənək.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, biz çox şadıq ki, Suriyada dəyişikliklər baş verdi və bu münasibətlə Türkiyə ilə Suriyanın yeni hökuməti arasında mövcud olan əlaqələr, əlbətə ki, bizi də çox sevindirir. Cünnuki Suriya Türkiyə ilə həmsərhəd olan ölkədir və hər bir ölkə öz sərhədlərinin kənarında vəziyyəti sabit görmək isteyir. O cümlədən terrordan, PKK terrorundan əziyyət çəkən Türkiyə haqlı olaraq öz sərhədlərinin hüdudlarından o biri tərəfdə terrorun leğv edilməsini tələb edir və nəinki tələb edir və buna nail olur. Artıq mən bu məsələyə öz münasibətimi bildirdim. Türkiyənin Suriyanın inkişafındakı rolü, əlbətə ki, çox əhəmiyyətlidir və mən Əsəd rejiminin çökməsindən sonra Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğana zəng edərək, həm bu münasibətlə bir-birimizi təbrik etmişik, həm də bildirdim ki, biz də Türkiyənin yanında olmağa hazırlıq və bunu etməyə də başlamışıq. Türkiyənin dəstəvi ilə

birinci yardım karvanı da yola düştü. Çünkü Türkiye'nin dəstəyi və logistik dəstəyi olmasaydı, bu, mümkün ola bilməzdi. Eyni zamanda, bizim Xarici İşlər Nazırlığının nümayəndə heyətinin oraya göndərilməsi də Türkiye'nin dəstəyi ilə olub. Yəni, biz isteyirik, burada öz töhfəmizi verək ki, Türkiye'nin heç olmasa bu sərhədində terrora son qoysulsun və hesab edirəm ki, bu, çox ciddi geosiyasi dəyişiklik olacaq, böyük coğrafiyada sülhün, sabitliyin, əməkdaşlığın bərqərar olmasına gətirib çıxarıcaq. Təbii ki, Türkiye'nin bütün digər sərhədlərində də terrorçuluğa yer olmamalıdır. Biz də Türkiye'nin müttəfiqi kimi hər zaman istənilən formada onların yanındayıq və bunu Türkiye tərəfi bilir. Necə ki, Türkiye istənilən formada, hər bir məsələdə bizim yanımızdadır, biz də onun yanındayıq. Bizim Müttəfiqlik Bəyannaməmiz hər gün yeni amillərlə zənginləşir və D-8-lə bağlı bax, bayaq verdiyiniz suala qayıtıldığda, bizi on çox dəstəkləyen də yenə Türkiye olmuşdur və birinci bizi təbrik edən də Türkiye olmuşdur. Ona görə Türkiye'nin marağında nədirə, bizim də marağımızda odur. Təhlükəsizliyimiz də birdir, maraqlarımız da birdir, gələcəyimiz də birdir və həm Yaxın Şərqdə,

həm də eyni zamanda, Avropada, - bir qədər bu məsələyə biz toxun- duq, - tamamilə yeni vəziyyət yara- nır və burada güclü Türkiye amili- əsas rol oynayacaq. Biz də onun ya- nındayıq. Yəni ki, gürümüz daha da artacaq. Büyük coğrafiya - Avropa- ni, Asiyani, Cənubi Qafqazı, Xəzər hövzəsinə əhatə edən böyük coğrafi- ya artıq özlüyündə bir ciddi geosiya- si amildir. Hərbi güc, siyasi güc, iqtisadi potensial, birlilik və bu gün- dünyanın heç bir yerində bu qədər bir-birinə bağlı olan ölkələri gör- mək mümkün deyil, necə ki, Türki- yə və Azərbaycan. Ona görə biz çox ümidiyik və Suriyadakı dəyişiklik- lər bizi həddindən çox sevindirir.

Birinci Türkiyəyə görə, ikinci özümüzə görə. Çünkü 12 il ərzində bizim Suriya ilə heç bir əlaqəmiz olmayıb. Bizim səfirliliyimiz oradan çıxarılib və Əsəd dönməmində Suriya hər zaman Ermənistanın yanında idi. Bizə qarşı Ermənistanla faktiki olaraq birləşmişdi, sadəcə olaraq, Paşinyanın Əsədə göndərdiyi məktublara, göndərdiyi rəsmi heyətlərə

baxmaq kifayətdir - xarici işlər naziri, parlament spikeri və müavini. Onlar Suriyani yaxın müttəfiq sayıdalar və artıq buna da son qoyuldu.

İsrail-Fələstin məsələsində da bizim mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır. Biz iki dövlətin yaranmasının yəni mövcudluğunun həmişə tərəfdarı olmuşuq. Müstəqil Fələstinin dövlətinin yaranması bu münaqişə yə son qoyacaq. Hesab edirəm ki, bunu hər kəs başa düşməlidir. Bildi yiniz kimi, biz uzun illər Fələstinin dövlətinə öz dəstəyimizi göstəririk. Həm siyasi, həm mənəvi, həm maddi dəstək və bu, davam edir. Uzun illər Azərbaycanda Fələstinin səfirliyi fealiyyət göstərir. Bizim de Fələstində nümayəndəliyimiz açılmışdır və əlbəttə ki, bu münaqişə nadəqər tez başa çatsa, Qəzzada atəşkəs elan edilsə, o qədər də hamar üçün yaxşı olacaq. Biz bunu arzuluyırıq və həm də burada İslam liqasının fealiyyətini əsas götürürük. Çünkü bu, daha çox Ərəb dünyasının məsələsidir və burada Ərəb dünyasının təşkilatı - Ərəb Liqasıdır, onun mövqeyi nədir, biz də o mövqeyi şərīkik. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının bütün tədbirlərində biz fəal iştirak etmişik və fəal iştirak edəcəyik. Yəni, bizim mövqeyimiz tanacıqdır.

Vəfa Ağabalayeva: Cənab Prezident, dünənyamız dəyişir, şəhərlərimiz dəyişir, təbii ki, idarəetmə sistemi də dəyişir. Azərbaycan da dünən yanın bir parçasıdır və təbii ki, bu proseslərdən kənardan qalmır. Misal üçün, icra hakimiyəti başçuların Prezidentin xüsusi nümayəndələrə əvəz edir və yaxud da böyük təşkilatları, fərdi təşkilatları vahid platformadan idarə edən holdinglər yaradılır və sair. Sualım Sizin Sərəncamınızla bağlıdır. Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinginin (AZCON) yaradılması nə yə xidmət edir və ümumiyyətlə, bù təsisatdan bizim gözənlətilərimiz, nə dən iğarətdir?

Prezident İlham Əliyev: Son bir neçə il ərzində dövlət şirkətlərinə yeni idarəetmə modeli tətbiq olunmağa başlanılmışdır. İdarə heyətləri yaradıldı, idarə heyətlərinin rəhbərləri vəzifəsinə dövlət məmurları təyin edildi və beləliklə dövlət şirkətlərindəki problemlər tam açılmışdır. Uzun illər dövlət şirkətləri, əfsuslar olsun ki, təkcə təbib

inhisarçı deyil, eyni zamanda, zərərlə işləyən şirkətlər idi. Bunun bir çox səbəbləri var. Əsas səbəb idarəetmədə olan qüsurlar və pozuntular idi. Buna son qoymaq üçün artıq mənim tərəfimdən belə qərar qəbul edildi və bütün şirkətlərdə, - onlar çox deyil, haradasa 10-a yaxın dövlət şirkəti var, - yeni idarəetmə modeli yaradıldı və biz bunun müsbət tərəflərini dərhal görməyə başlamışq. Yəni, uzun illər ərzində zərərlə işləyən, hər dəfə dövlət büdcəsinə, necə deyərlər, müraciət edən SOCAR, məsəl üçün, indi gəlirlə işləyir. Uzun illər ərzində zərərlə işləyən və hər dəfə dövlətdən dotasiya alan "Azərbaycan Hava Yolları" gəlirlə işləyir və səhv etmirəmsə, keçən ilin gəlirləri bir neçə 100 milyon manat səviyyəsindədir. İndi öz ehtiyaclarını özü qarşılıyacaq. Dəmir yolu idarəsi də, həmçinin. Uzun illər dövlətdən yardım alan, indi təqribən 100-150 milyon manat gəlirlə işləyir və digər şirkətlər. Yəni, bu, birinci mərhələ idi. O sağlamlaşdırma və kadr islahatı mərhələsi nəqliyyat vasitələrinin sayı artır, insanlar daha çox maşın alır, iqtisadi fəallıq artır. Yenə də şəhər tıxaclarda boğulmağa başlamışdır. Ona görə mənim tərəfimdən, o cümlədən bu məsələ də tapşırıq ki mi verildi və indi Baş plan faktiki olaraq hazırlanıb. Burada avtobus nəqliyyatını metro nəqliyyatı ilə uzlaşdırmaq məsələləri dayanır. Biz son vaxtlar bir neçə metro stansiyasını istifadəyə verdik. Amma bu, kifayət deyil və mənim göstərişimle yeni 10 metro stansiyası inşa ediləcək. Onların yerləri də seçildi və bu ildən başlayaraq artıq investisiyalar da qoyulacaq. Bununla bərabər, yeni yol infrastruktur layihələrini Bakı şəhərində icra etmək üçün artıq ilk 7-8 layihə seçildi. Beynəlxalq mütəxəssislər cəlb edildi. Biz hansı yollara üstünlük verməliyik. Bəzən yeni yol açılır, amma o, tixacın azalmasına yox, artmasına götürüb çıxarıır. Yəni, burada beynəlxalq təcrübə çox vacibdir və bu məsələ də mütləq öz həllini tapacaq.

laşdırma və kadr İsləməti məmənəsi artıq başa çatdı. O ki qaldı, ASKON qurumuna, bunun da məqsədi nəqliyyat sektorunu vahid çətir altında bir platforma kimi yaratmaqdır. Çünkü baxmayaraq ki, idarəetmədə dediyim müsbət dəyişikliklər baş verdi, ancaq nəqliyyat qurumları arasındaki koordinasiya zəif idi və nəzərə alsoq ki, bundan sonrakı illərdə bizim həm əsas gəlir mənbəyimiz, həm siyasi çəkimizi gücləndirən amillərdən biri nəqliyyat və bağıntılar olacaq, əlbəttə ki, burada biz tam şəffaf və koordinasiya şəklində işlək mexanizm yaratmali idik. Bir çox misallar var, məsələn,

ildik. Bir çox məsələlər var, məsələlər, yükdaşımaları ilə bağlı - Xəzər Gəmiçiliyi üçün bir yükün daşınması daha sərfəlidir, dəmir yolu üçün başqa yükün daşınması. Liman burada nə dərəcədə vasitəçi mexanizm rolunu oynayır? Ona görə məqsəd dövlətin marağına əsasən, hansı yükün daşınması, necə daşınması sərf edirsə, ona da üstünlük verilməlidir. Paralel olaraq nəqliyyat sektorunun rəqəmsallaşdırılması prosesi də gedir. Bu istiqamətdə də lazımi tədbirlər görülüb, göstərişlər verilib, o cümlədən gömrük rəsmi ləşdirilməsində də yük göndərən tərəf öz yükünü daim izləmək imkanı tətbiq olunmalıdır.

na malik olacaq və burada süni ən-göllər, pozuntular, eyni zamanda, təbii ləngimlər də aradan qaldırılacaq. Çünkü biz Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizini tariflərin düzgün tənzim-lənməsi hesabına həm iqtisadi cə-hətdən daha sərfəli etməliyik, həm də süni əngölləri aradan götürməli-yik ki, yüksək rütbəli şəhərə getsin.

Tariflərə gəldikdə, bir tarif var dəmir yolu, bir tarif var beynəlxalq liman, bir tarif də var gəmiçilik tətbiq edir və bu tariflər arasında uyğunluğunu təmin etmək məqsədi ilə hər bir tarifin əsasında əsaslı məzənnələr mövcud ola bilər. Məzənnələrin əsaslılığı kədər 5 il çəkər. Amma yolların çəkilişi daha az. Azərbaycan ictimaiyyəti təbii olaraq bu məsələlərlə bağlı daim məlumatlandırılacaq.

bıq edir və bu tarıflər arasında uyğunsuzluq var. Yəni, bir çox digər detallar var ki, bu, vahid sistemin yaranmasına ehtiyac yaradıb və biz bunu yaratmışıq və mən əminəm ki, formalaşmaqdə olan bu qurum tezliklə, necə deyərlər, öz səmərəliliyini göstərəcək. Bununla paralel olaraq, ənənəvi digər təsirlərə dair lə bağlı daim məlumatlandırılacaq.

Vüsal Mətləb: *Təxminən müsahibənin əvvəllərində qeyd etdiniz ki, yeni dünya nizamının formalasmasının başlanğıcındayıq. Bilmək istərdik, bu nizamın Cənubi Qafqaza mümkün təsirləri nə ola bilər və Azərbaycan hansı ssenariylərlə bağlıdır?*

olaraq, şəhər nəqliyyatı problemləri də göz önündədir. Biz vaxtilə şəhər nəqliyyatını yüngülləşdirmək və tixacları azaltmaq üçün bir çox böyük layihələr icra etdik. İndi bir çoxlarının yadından bəlkə də çıxıb, xüsusi-lə gənc nəsil bəlkə də bunu heç bilmir. Vaxtilə nə qədər problemlər var idi, hətta bax, buradan şəhərə getmək üçün, neçə dairə var idi. Mərdəkan dairəsi, Sabunçu dairəsi, Koroğlu dairəsi, ondan sonra Sura-xanı dairəsi, hər dairədə tixac, həmin o aeroport-şəhər yolu, cəmi dörd zolaq, əslində, üç zolaqdan ibarət idi. İkinci, yəni beton yolu adlandırdığımız yol, ümumiyyətlə, yox idi. Bunları sadalamaqla vaxt gedə bilər. Ona görə vaxtilə bir çox

İşlər hazırlanır?

Prezident İlham Əliyev: Əslində, biz bu prosesin fəal iştirakçısı olmalıyıq. Biz, sadəcə olaraq, burada yeni nizamın necə olacağını gözləməməliyik. Biz öz işimizi görməliyik və gündəliyimizi bundan sonra da tətbiq etməliyik. Çünkü Cənubi Qafqaz bizim regionumuzdur və Azərbaycan bu bölgənin aparıcı ölkəsi kimi, əlbəttə ki, məsuliyyət nöqtəyi-nəzərindən xüsusi çöküyə malikdir. Ona görə yeni nizami biz ədalətli nizam kimi Görürük. Əgər bunu bir sözlə ifadə etmək mümkünürse, bu, ədalətli olmalıdır və əslində, Azərbaycanın uzun illər apardığı siyasetə də uyğundur.

Man biliram ki, arxamda

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Əvvəli 5-ci səh.

Biz indi belə görürük, yəni suverenlik, müstəqillik, bir-birinin işlərinə qarışmamaq, müxtəlif bəhanələrlə ölkələrin daxili vəziyyətini gərginləşdirməmək. Bütün bunlar bizim, əslində, xarici siyaset xəttimizdir. Azərbaycan uzun illər bu siyaseti aparır. Biz heç kimin işinə qarışmırıq, öz işimizlə məşğuluq. Kim bizi müraciət edir, çalışırıq ki, o müraciətləri cavabsız qoymayaq. Öz siyasetimizlə, sərmayə qoyuluşumuzla Cənubi Qafqazda faktiki olaraq, yeni nəqliyyat və energetika xəritəsini yaratmışıq. Bir tərəfimiz Xəzər üzərindən Orta Asiyaya uzanır, bir tərəfimiz Avropaya və bu böyük coğrafiyada Azərbaycan faktiki olaraq əvəzolunmaz ölkəyə çevrilir. Sadəcə olaraq, xəritəyə baxmaq kifayətdir, hər kəs görsün ki, Orta Asiya və Qərb dünyası ilə birləşmək, bağantwortalar yaratmaq istəyən Azərbaycandan yan keçə bilməz. Yəni, bunu bızsız edə bilmələr və müasir infrastruktur, sabitlik, düşünülmüş siyaset və dünyaya açılıqlıq. Yəni, biz yeni dünya nizamına öz töhfəmizi əməllərimizlə veririk, çünki bəzən bu, bir qədər diqqətdən kənardə qalır. Amma mən bilirom ki, Azərbaycanın son illərdəki addımları çox ciddi təhlil edilir, çox ciddi. Çünki dünya tarixində öz ərazi bütövlüyünü öz gücү ilə bərpa edən ikinci ölkə olmayıb, hər halda, yaxın və orta keçmişə nəzər salsaq. Bunu biz etmişik, bütün təzyiqlərə, təhdidlərə və təhlükələrə rəğmən. Müstəqil siyaset aparmanın iqtidarında olan ölkələrin sayı da o qədər də çox deyil. Baxın, indi yenə də Kanadaya qayıdırıq. Trampin bir sözü ilə Kanadanın Baş naziiri istefaya getdi. Axı, Kanada Azərbaycandan 10 dəfə çox neft hasil edir - 300 milyon ton və əhalisi də cəmi 40 milyondur. Yəni 300 milyon ton, əgər başqa iqtisadiyyat olmasa belə, 40 milyonu 300 milyon tonla yola vermək olmaz? Görün, bunların iqtisadiyyatı nə qədər bərabər vəziyyətdədir ki, Amerika əgər onlara əlavə rüsum tətbiq etsə, bunun iqtisadiyyatı çökəcək və cənab Tramp deyəndə ki, Kanada 51-ci ştat olmalıdır və cənab Trüdo qubernator olmalıdır, bu, əlbəttə trollinq kimi sayılabilir. Amma, əslində, bu sözlərdə bəlkə də məntiq var. Yəni, mən nəyi deyirəm, baxın Avropa ölkələrinə, onlar güc mərkəzlərindən

mında bu məsələ də nəzərə alınacaq. Ancaq mən daha çox hesab edirəm ki, ölkələrin suverenliyi toxunulmaz olmalıdır və qorunmalıdır, heç kim heç kimin işinə qarışmamalıdır. Biz buna nail ola bilmışik. Bizişim işimizə heç kim qarşıa bilməz. Cəhdlər olub? Bəli, olub. Olacaq? Yəqin ki, olacaq. Nəticə olub? Yox və olmayacaq. Amma gözümüzün önündə olan bir çox ölkələr xarici müdaxiləyə məruz qalırlar və bu, o ölkələrin mənəvi və genetik kodunu da faktiki olaraq sarsıdır. Zəif ölkələrə yad dəyərlər, mənfi dəyərlər aşılanır. Zəif deyəndə, ölkə zəif ola bilməz. Liderlər əgər zəifdirlərsə, onda ölkə zəif sayılır. Ona görə biz bu iş öz gündəliyimizlə hazırlıq, gündəliyimiz də var. Yəni ki, bizim siyasetimiz artıq bunu göstərir və yenə də deyirəm, bu işə bizim töhfəmiz əhəmiyyətli olacaq.

Vəfa Ağabalayeva: Cənab Prezident, mövzu ilə bağlı bu sual yəqin ki, yerinə düşəcək deyə, ünvanlamaq istayıram. Qaribə bir tendensiya yaranıb, hamı 20 yanvari gözlayır, Trampın inaqrasiya mərasimi. Düşünürlər ki, ondan sonra hansısa proseslər reallaşdırılacaq və Siz də "Rossiya Seqodnya" agentliyinə verdiyiniz müsahibədə qeyd etmişiniz ki, Trampı bizimlə eyni ayvada görürsünüz və eyni

mənistan-Azərbaycan, ya da ki, Amerika-Ermənistan münasibətlərinin prizmasından yanaşırı və ovaxta qədər əldə edilmiş yaxşı neticələr kölgədə qaldı, bu birincisi. İkincisi, Azərbaycana qarşı ədalətsiz mövqe sərgiləmişdir, xüsusilə Qarabağ məsələsi ilə bağlı və bu, həm ədalətsiz, həm də ki, ikili standartlara əsaslanan mövqe idi. Çünkü mən Amerika nümayəndələrinin dəfələrlə deyirdim və açıq da deyirdim, mətbuatda da, siz Ukraynanın ərazi bütövlüyüünü ikiölli dəstekləyirsiniz, silahlar verirsiniz, milyardlarla pul verirsiniz. Biz öz ərazi bütövlüğümüzü bərpa etmişik, niyə siz bizi cəzalandırmaq isteyirsiniz? Bu na cavab verin. Cavab da yox idi. Cavab da bəllidir ki, bu, ikili standartlardır. Eyni zamanda, hesab edirəm, Bayden administrasiyasının səhvlərindən biri də o idi ki, Amerikaya olan inamı böyük dərəcədə sarsıtdı, özü öz əməlleri ilə. Məsələn, elə Əfqanıstan məsələsinə qayıtsaq, Azərbaycan birinci ölkələrdən idi ki, Əfqanistandakı missiyaya qoşulmuşdu və həm hərbi kontingençt göndərmişdi və dəfələrlə onu artırmışdı, həm də Amerika üçün çox vacib olan nəqliyyat-logistikə məsələlərini də həll etmişdi. Biz onlara lazımla olana qədər 907-ci düzənlisə - şəxsiyə - saldırlırdı, bizi ki

Eyni qayiqadə gorursunuz, və eyni zamanda, Şuşa Media Forumunda da Sizə ünvanlanan suallardan birinə cavabınızda hələ o vaxt nəmizəd olan Trampla bağlı müsbət mesajlar eşitmışdır. Necə düşünürsünüz, yaxud da sualtı belə ünvanlayım, Sizə elə gəlirmi ki, Co Bayden dünyani elə dəyişib ki, Trampın işi çətin olacaq?

Prezident İlham Əliyev: Ola bilər. Amma, eyni zamanda, cənab Tramp tamamile yeni gündəliklə hakimiyyətə gelir və onun birinci dönəmində Amerika-Azərbaycan əlaqələrində hər hansı bir problem yaşanmadı. Əksinə, münasibətlər çox müsbət idi və bir çox istiqamətlər üzrə biz irəliləyişə nail ola bilmisdik. Bayden administrasiyasının Azərbaycanla bağlı əsas sehvi ondan ibarət idi ki, o, Amerika-Azərbaycan münasibətlərini Amerika-Ermənistən münasibətlərinin qurbanına çevirdi. Yəni, Azərbaycana Er-

Zəfər - Sənksiya qədirdi, biz ki, lazımlı tətbiq etdiyəm. Yəni, bu nədir? Bunun bir adı var: nankorluq. Bu, nankorluqdur və hansı inamdan səhbət gedə bilər? Hansı uzunmüddətli əməkdaşlıqdan səhbət gedə bilər? Bayaq dediyim kimi, Sorosun bu yüksək mükafatla təltif edilməsi bütün maskaları yırtdı. Yəni, bu, Soros iqtidarı idi, həm Bayden dönəmində, həm Trampa qədər olan səkkiz il ərzində və məhz buna görə bizim münasibətlərimizdə heç bir irəliləyiş olmamışdır. Biz Amerika ilə əsas ciddi əməkdaşlıq platformasını Clinton və Corc Buş dönəmində yaratmış və Tramp dönəmində bu davam etdi. Ona görə ümidi var. Mən Şuşa Forumunda, hələ iyul ayında, - heç kim bilmirdi, kim qalib gələcək, kim uduzacaq, hələ o məşhur Tramp-Bayden debatları da keçirilməmişdi, - mən, sadəcə olaraq, Azərbaycanın maraqları nöqtəyi-nəzərindən və bir insan

kimi öz mövqeyimi bildirdim ki, Tramp bizim cəmiyyətimizin bölüşdüyü dəyərləri töbliq edir. Ailə də-yərləri, mənəviyyat dəyərləri - buları töbliq edir. Elə bunun ailəsinə baxmaq kifayətdir. İndi mən başqa-larının ailəsi haqqında bir şey de-mək istəmirəm, amma indi bu, o qə-dər ictimailəşdirilib ki. Bir də, Bay-den administrasiyasının yalan daniş-ması, söz vermək, sonra o sözdən çəkinmək və özünü sanki heç nə ol-mamış kimi aparmaq, buna nə ad-vermek olar? Ona görə Azərbaycan cəmiyyətinin, bütün ölkələrin ümidi-ləri ondadır ki, bu əxlaqsızlıq, mə-nəviyyatsızlıq son qoyulacaq və cəmiyyətlər, hansılar ki, Azərbay-can kimi ənənəvi dəyərlər üzerinde qurulub, onlar bu kənar təsirdən ya-xalarını qurtaracaqlar, bu birincisi. İkincisi, yenə də deyirəm, öz açıqla-maları ilə cənab Tramp çox aydın, açıq mesajlar göndərir. İndi bunları bəlkə də hamısını təhlil etmək mümkün deyil. Amma deyə bilərəm ki, onların böyük əksəriyyətini Azərbaycan ictimaiyyəti bölüşür. Yəni, ona görə ümidlər böyükdür. Ona görə mən dedim ki, ümidlər var, ümidlər böyükdür. O cümlədən Amerika-Azərbaycan strateji əlaqə-lərinə yaxınlaşmaq da mümkün ola-caq. Mən hesab edirəm ki, əgər hə iki tərəf maraqlı olsa, biz Amerika-Azərbaycan əlaqələrini strateji sə-viyəyə qaldırı bilərik.

Sənən Rzayev: Cənab Prezident, mənim sualım Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında münasibətlərə bağlıdır. Tarix göstərir ki, bu münasibətlər birmənali deyil, burada müxtəlif məqamlar var. Ötən il, sadəcə, Azərbaycanla bağlı qətnamələri nəşr edən Avropa Parlamentinin tərkibi dəyişdi. Avropa Komissiyasının bu yaxınlarda artıq qismən formallaşmış yeni tərkibi müəyyənənləşdirildi. Burada bəziləri qaldılar, digərləri artıq gediblər. Siz bir neçə məqamdan danişdiniz. Ziddiyyətli məqamlar var. Avropa İttifaqı bir tərəfdən ümumilikdə bizim ən böyük ticarət tərəfdaşımızdır. Burada Avropa İttifaqının üzvləri nəzərdə tutulur, digər tərəfdən Ermənistana silah üçün pul və ya bilavasitə silah ötürməyi planlaşdırın qondarma

Sülh fondu. Başqa prizmadan, Siz həmkarlarının suallarını cavab-landırarkən energetika sektorunu ilə bağlı, bizim onlara qaz tədarükü haqqında danışdırınız. Onlara qaz lazımdır. Amma digər tərəfdən, Avropana İttifaqının nümayəndələri - sözə mülki missiya ölkəmizə binioklla baxır. Bütün bunlar kifayət qədər ziddiyətlidir. Bilmək istərdim, cari ildə Azərbaycan və Avropa İttifaqı münasibətləri ilə bağlı gözləntiləriniz nadir? Belə mənfi cəhətlər və ya müsbət hadisələr üstünlük təşkil edəcək? Sizcə, belə bir şəraitdə hansı əks addımlar atılmalıdır? Çünkü belə bir təssüfat yarana bilər ki, həmin fond, bu qondarma müşahidəçilər Brüssel tərəfindən oraya münasibətlərimizi pozmaq üçün göndərilir.

Prezident İlham Əliyev: Avro-
pa Komissiyası ilə münasibətlərimi-
zin necə inkişaf edəcəyini söylemək
çətindir. Amma deməliyəm ki, ötən
il məyusluqla dolu bir il oldu. Belə
ki, məhz keçən il Avropa İttifaqı
normallaşma prosesində birmənalı
olaraq Ermənistanın tərefini tutdu.
Sizin də yaxşı bildiviniz coxlu fakt
deyin. Bu, mənaslıdır deməkən. Büt-
noklla sanki düşmənə baxırsan.
Əgər siz Azərbaycana belə münasibət
bəsleyirsizsə, onda biz necə
münasibət göstərə bilərik? Mən hə-
lə xarici işlər üzrə sabiq ali nüma-
yəndənin destruktiv rolundan danış-
miram. Başqa məsələlər də var.
Çoxlu məyusluq oldu.

İndi nə olacağını bilmirəm. Ko-
rində "National", digərində "Euro-
pean" sözləri var. Bax, onların nail ol-
duqları bundan ibarətdir, gələcəkdə
də davam edəcək, daha böyük divar
ucaldılacaq. Onlar Mərkəzi Asiya ölkələri
ilə yaxınlaşmaq üzrə öz siyasetini
necə həyata keçirəcəklər? Rusiya
üzərindən olaq saxlayacaqlar? Şüb-
hə edirəm. Bölkə İran üzərindən? Ye-

İndi nə olacağımı bilmirəm. Komissiya yenidir. Hərçənd bəzi personajlar köhnədir. Bütün hallarda bu, yeni komissiyadır. Azərbaycana və onun milli maraqlarına münasibət necə olacaq, bizim münasibət də elə belə də qalacaq. Əgər normal, konstruktiv olacaqsə, zənnimcə, biz səmərəli məcraya qayıda bilərik. Ötən il Avropa İttifaqının əldə etdiyi nəticə ondan ibarət oldu ki, o, Azərbaycan-Ermenistan trekinin normallaş-

nə də şübhə edirəm. Azərbaycanın altından tunel çəkəcəklər? Yəqin ki, bu da olmayacaq. Ona görə də bu məsələyə, sadəcə, ayıq başla yanaşmaq, Avropaya, hər hansı Avropa ölkəsinə qarşı heç vaxt pis bir şey etməmiş Azərbaycanı etibarlı tərəfdəş kimi qiymətləndirmək lazımdır. Yalnız cavab verirdim və cavab verməyə davam edəcəyəm. Yaxşılığa yaxşılıqla, pisliyə isə adekvat cavab veriləcək.

Çan-Ermənistən tərkimini normaləşməsi prosesindən tamamilə kənarlaşıdırıldı. Əgər Ermənistən silahlandırmalarının və qondarma Sülh fondunun bundan sonra da davamı olacaqsa, bizim tərəfimizdən adekvat hərəkətlər ediləcək. Mən hələ Avropa Parlamentinin rüsvayçı davranışını demirəm. Yeri gəlmışkən, yeni tərkib də köhnəsindən xüsusilə fərqlənmir. Həmin azərbaycanofobiya və tamamilə heç bir motivi olmayan eyni hücumlar. Biz, ümumiyyətlə, onları yada salmırıq, nə bu Avropa Parlamentini, nə də deputatları, hətta bu insanların kim olduğunu da bilmirik. Amma onlar Azərbaycanla mübarizəni özlerinin həyat amalına çeviriblər. Mən hələ suvenigər Sabırqızı: Cənab Prezident, icazənizlə, mən bir qədər fərqli sual vermək istəyirəm. Siz bir qədər əvvəl bir cümlə işlətdiniz ki, bizim işimizə heç kim qarşıya bilməz. Əlbəttə, bu, inkaredilməz bir faktdır ki, Sizin qətiyyətiniz sayəsində Azərbaycan bu gün yalnız regionumuzda yox, bütün dünyada bir gürcə çevrilib. Elə Siz də bir qədər əvvəl qeyd etdiyiniz kimi, Makron Azərbaycansız yaşaya bilmir, Azərbaycanı bir güc kimi görür və Fransanın daxili işlərinə qarışmaqdə bizi ittihəm edir, yaxud bir neçə gün əvvəl məlum təyyarə hadisəsi ilə bağlı Rusiya Prezidentinin Azərbaycandan üzr istəməsi.

Azərbaycan xalqı dayanır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Bu, ilk dəfə idi ki, Rusiya dövləti digər dövlətdən üzr istəyirdi. Coxuları buna inanmırdu, amma bu, baş verdi və bütün bunlar onun göstəricisidir ki, Azərbaycan güclü dövlətdir, onunla hesablaşmalı olduqlarını anlayırlar, başa düşürlər. Coğrafi cəhətdən kiçik, amma qalib və güclü bir dövlətin Prezidenti olmaq necə hissdir?

Prezident İlham Əliyev: Nəcə
deymə sizə, birincisi, böyük məsə-
liyyətdir. İlk növbədə, mən öz vəzi-
fəmə bax, belə yanaşram, hər gün,
hər saat, gecə-gündüz. İkincisi, bö-
yük şərəfdür. Əlbəttə ki, mən xüsu-
silə son vaxtlar çox sevinirəm. Son
dörd ildir ki, mənim həyatım tam
fərqlidir. Hamımızın həyatı fərqli-
dir, hamımız tamamilə başqa əhvali-
ruhiyyə ilə yaşayırıq, oyanırıq,
xaricə gedirik. Qalib ölkənin nüma-
yəndəsi kimi, xüsusiilə rəhbəri kimi
yaşamaq, işləmək, beynəlxalq tə-
maslarda olmaq tamamilə fərqli his-
sədir. Xüsusiilə nəzərəalsaq ki, 17 il
ərzində biz tam fərqli bir vəziyyət-
də idik, haqlı olduğumuz baxmaya-
raq, bizi haqsız hesab edirdilər. Bü-
tün bu 17 il ərzində ictimaiyyətin
diqqətindən kənar bir çox möqamlar
olub ki, insanı dərindən həm hiddət-
ləndirirdi, həm üzürdü, həm də inci-
dirdi. Ədalətsizlik - çünki, necə de-
yim, ən böyük ədalətsizlik elə əda-
lətsizlikdir.

Bu gün hər yerde və hər sahədə gedən inkişafın təməlində məhz xoş əhvali-ruhiyyə, xoş ovqat, cəmiyyətimizin rahat yaşaması, özünə eminlik hissələri dayanır. Mən də bilirom ki, arxamda Azərbaycan xalqı dayanır. Azərbaycan xalqı da biliş ki, mən onun arxasında dayanıram, yəni, bu, xüsusi bir hissdir. Bunu yəqin ki, bir çoxları yaşamayıb. Xüsusilə hər iki dövrdə ölkəyə rəhbərlik edən şəxs kimi bəlkə də bu, unikal təcrübədir. Dörd il keçməsinə baxmayaraq, hələ ki, bunu tam anlamadı. Mən azad edilmiş torpaqlarda bəlkə də 100 dəfədən çox olmuşam və hər dəfə gedəndə özümə eyni sözləri deyirəm, eyni sevinci bölüşürəm. Sanki birinci dəfə gəlmisəm oraya. Yəni, siz necə, mən də elə. Əlbətə ki, məsuliyyət və qurur hissi. Biz elə ölkədə yaşayırıq ki, doğrudan da ilk növbədə ölkəmizlə, xalqımızla fəxr edə bilərik.

Nigar Sabırqızı: *Çox sağ olun,
təşəkkür edirəm.*

Vəfa Ağabalayeva: Cənab Prezident, bu yaxınlarda təsadüfən qarşıma bir müsahibəniz çıxdı. Siz o müsahibəni hakimiyətə təzə gəldiyeiniz illərdə vermişdiniz. Orada belə bir cümlə var idi ki, mən həkimiyətə gələndə elə bilirdim ki, həqiqətən də dünyada ədalət var, hüquq var və o, işləyir, amma zamanla mən gördüm ki, bu, işləmir. Bir məqama toxunmaq istəyirəm, biz Azərbaycan dövləti olaraq Sizin səyinəndə hər zaman kiçik dövlətlərin və ada dövlətlərinin yanında olmuşuq. Azərbaycan televiziyaları həmin ərazilərdə çəkilişlər edirlər. Baxmayaraq ki, böyük media subyektləri susur, danışmir, gizlədir. Amma Azərbaycan televiziyaları Afrikanın qərbində yerləşən, neokolonial siyasət nəticəsində məhv olan ölkələrdə, adalarda, Korsika-da, Yeni Kaledoniyada çəkilişlər edirlər. Sadə xalqın nümayəndləri, - ən azından eşitdiyim cümlələri indi Sizə çatdırırıram, - qeyd edirlər ki, biz Azərbaycan dövlətinə və

Azərbaycanın liderinə təşəkkür edirik. İnanın ki, onların hər biri Sizi tanıyor. Elə bu məqamda sualımlı bundan ibarətdir ki, neokolonial siyasetlə bağlı növbəti mərhələdə hədəflərimiz nədən ibarət olacaq və biz bu missiyanın öbündə gedəcəvikmi?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, bu, davam edəcək. Azərbaycan cəmiyyəti artıq öz mövqeyini ortaya qoyub və Bakı Təşəbbüs Qrupunun fəaliyyəti ildən-ilə genişlənir, böyü-

yür. Yenə də deyirəm, əgər bu proses müyyəyen səbəblər üzündən başlamışdırsa, bu gün bu, artıq həyatımızın bir parçasıdır və xüsusilə bu ərazilərin nümayəndələri ilə görüşmək, onların dilindən problemlərini eşitmək, onların gözündə bu həsrəti, bu tükənmış ümidi ləri görmək həm ağırdır, həm də ki, çox tanışdır. Cünki biz də uzun illər təxminən eyni vəziyyətdə idik. Biz məstəqil olmayan dövrə məstəqillik eşqi ilə yaşamışiq, hər halda cəmiyyətimi- yaşamaq olar? Yetmiş beş faiz yox-sulluq şəraitində, mənzil fondunun 30-40 faizi köhnəlmış, qəzalı və-ziyyətdə. Əgər bu Fransadırsa, on-da sən demə Fransa yoxsul ölkəmiş. Yəni, sadəcə olaraq, oranın strateji bir məntəqə kimi saxlamaq, oranın təbii sərvətlərini talamaq və-xalqları əzmək, assimiliyasiyaya məruz qoymaq, onları öz mənliyin-dən, dilindən, mədəniyyətindən məhrum etmək vəhşilikdir. Bu, heç bir ölkəyə şərəf getirmir.

yaşamışmışq, hər halda cəmiyyətimizin böyük qismi. Biz müstəqillik əldə etdik və dərhal işğala məruz qaldıq, hətta ondan qabaq. Bu ədalətsizlik elə həyatımızın bir parçası idi və biz bu ədalətsizlikdən canımızı xalqımızın iradəsi ilə qurtardıq. Amma bu xalqlar faktiki olaraq heç bir kütləvi informasiya vasitələrinə çıxış əlde edə bilmirlər. Onlar hədələnir, onlara qarşı ədalətsizlik bir qayda olaraq artıq özünü təsdiqləyib. Onların müdafiəsinə qalxmak istəyən tərəflərin, təşkilatların sayı da cox azdır. Cünki venə də devi-

da çox azdır. Çünkü yenə də deyişərəm, mən bunu demişəm, heç kim başağrısı istəmir, heç kim istəmir ki, böyük dövlətlərlə, - hər halda özlərinə belə sayan, - üz-üzə gəlsin. Amma biz bunu edirik və edəcəyik. Bu müstəmləkəçilik praktikası davam edənə qədər biz o xalqların yanında olacaqıq. Artıq bunu Azərbaycan cəmiyyəti öz mənəvi borcu kimi qiymətləndirir və siz də qeyd etdiniz, bizim televiziya kanalları o bölgələrdə olarkən, yerində o insanlarla etdirməlidirlər.

Qay Şoun: Cənab Prezident, icazə verin, ingilis dilində bir suadı verim. Təşəkkür edirəm. Siz işini öz nəzarəti altında saxlayan ölkələrin dəyəri haqqında danışdırınız. Gələcəkdə, xarici siyaset baxımdan, Tramp administrasiyasının görəcəyi işlər barədə bizdə də bəzi məlumatlar var. Necə düşüñürsünüz, qloballaşma, başa düşdüyümüz kimi, artıq son günlərinin yaşamırımı?

gələrdə olarkən, yerində o məşanaların vəziyyəti ilə tanış olarkən bir dəha, o acı mənzərəni görür.

Sözün düzü, bəlkə on il bundan əvvəl heç mənim də bu bölgələrlə bağlı o qədər də çox xəbərim yox idi. Amma bu son qasırğa nəticəsində üzə çıxan məlumat məni bir dəha, belə desək, dərindən sarsıtdı. Sən demə, Fransa sayılan bir ərazi-də əhaliminin 70-75 faizi yoxsulluq şəraitində yaşıyır. Axı nə üçün bu, onda Fransada olmalıdır? Fransanın prezidenti oraya gəlib deyir ki, Fransa olmasa, siz 10 min dəfə dəha pis yaşayarsınız. Hara daha pis

əsas tendensiya sayıldığı vaxtlarda aydın şəkildə çıxış etmişik. Hətta Prezident Tramp seçilməzdən əvvəl həmin məsələ müəyyən dərəcədə gündəlikdə əsas yer tutmurdu. Bunu-nla belə, əminəm ki, o, alınmadığı üçün tamamilə aradan qalxacaq. Bir çox insan heç onun nə mənə daşıdığını belə bilmir. Yəni, o, müdaxilə aləti kimi istifadə olunmuş, hökmranlıq platformasının qurulması, gənc nəslin fikrinin dəyişdirilməsinə yönəlmüşdir. Çünkü qloballaşmanın əsas hədəfi gənc nəsil idi. Bu yanaşma onları dünya sakinlərinə çevirmək, onları mədəniyyəti, milli mənsubiyyəti, milli özünəməxsusluğunu, ləyaqəti olmayan insana döndərmək, əlində pult olanların sanki robotuna çevirmək üçün hesablanmışdır. Bir sözlə, əminəm ki, onun vaxtı artıq keçib, bitib.

Qay Şoun: Təşəkkür edirəm.
Vüsal Mətləb: Cənab Prezident, biz artıq üç saata yaxındır işləyirik. Əgər həmkarlarımız da etiraz etmirsə, bunu sonuncu sual kimi qəbul edək. Əslində, bəlkə bu mövzunun sona qalmاسının bir rəmzi mənəsi da var. Biz birinci missiyani, yəni, torpaqlarımızın azad olunmasını uğurla tamamladıq və ikinci missiyani həyata keçirməkdəyik - Böyük Qayıdış, bərpa-quruculuq. Siz dəfələrlə qeyd etmisiniz ki, biz bu Qələbəni, bu mövzunu çox istismar edə bilmərik. Bu Qələbə eyforiyası ilə yaşaya bilmərik. İndi

Jorıyası ilə yaşaya bilmərik. İndi görünənən odur ki, biz üçüncü məsiya ilə üz-üzəyik. Söhbət Qəribəzən, azərbaycanlıların öz dədə-babalar yurdlarına qayıdışından gedir. İndiki şərtlər altında bu perspektivlər nə qədər real görünür?

Prezident İlham Əliyev: Bilirsiniz, o, bizdən asılıdır. Biz nə qədər fəal olsaq, perspektivlər də o qədər ümidi verici olacaq. Təbii ki, Qarabağın işğalı dövründə biz bunu məsələ ilə fəal məşğul ola bilməzdik. Halbuki hələ 10 il bundan əvvəl mən bu mövzunu artıq siyasi gündəliyə gətirmiş oldum və mə-

nim tövsiyəmlə o vaxt Azərbaycan alımları elmi əsərlər yaratmağa başlamışlar. İrəvan xanlığı haqqında böyük elmi əsər yaradılmışdır və Qərbi azərbaycanlıların keçmişdəki yaşayışı, orada məskunlaşması, tarixi xəritələrin çap etdirilməsi. Bütün bunları biz o vaxt da elə gördük, çünkü bu, bizim haqlı istəyimiz idi. Amma yenə də deyirəm, hər şeyin ardıcılılığı var və səra artıq gəlib çatıb ki, biz bu məsələ ilə bağlı daha ciddi məşğul olmağa başlamışıq. İlk növbədə, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən, Qərbi Azərbaycandan olan bir neçə ictimai qurum vahid bir təşkilat çərçivəsində birləşdi. Qərbi Azərbaycan İcması, onun fəaliyyəti daha da təkmilləşdi, o cümlədən beynəlxalq fəaliyyəti, bir çox beynəlxalq təşkilatlarla temaslar yaratdı və bu məsələ artıq beynəlxalq gündəliyə salınmışdır. Çünkü bu, vacibdir. Həm beynəlxalq leksikona, həm beynəlxalq gündəliyi artıq bu məsələ salınmışdır. Bundan sonra əlbəttə ki, bizim həm qeyri-hökumət təşkilatlarının, həm dövletin fəaliyyəti ondan ibarət olacaq ki, Qərbi azərbaycanlılar öz dədə-baba torpaqlarına, orada yaşadıqları kəndlərə, şəhərlərə qayıda bilsinlər və orada yaşasınlar. Bu, bütün beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun olan bir tələbdir.

Xüsusilə nəzərəalsaq ki, indiki Ermənistan ərazisi, demək olar ki, vaxtilə onun mütləq əksəriyyətini təşkil edən hissəsi azərbaycanlıların yaşadıqları tarixi torpaqlardır. Bu gün biz deyirik ki, 300 min Qərbi azərbaycanlı o bölgələrə qayıtmalıdır. Amma bütövlükdə o bölgədən çıxmış və bu gün Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində yaşayanların və onların nəvəlerinin, nəticələrinin sayı 300 mindən bir neçə dəfə çoxdur. Hələ XIX əsr rus imperiyasının xəritələrinə baxın. Orada bütün toponimlərin Azərbaycan mənşəli olması göz önündədir, ya da rus imperiyasının XX əsrin əvvəllərində tərtib edilmiş xəritələri. Orada da bütün şəhərlərin adları Azərbaycan

lərini qəbul etsin. Bildiyimə görə, onlar İrəvana da getməyə hazırlı-
rlar. Qəbul etsin, onların dilindən on-
ların problemlərini eşitsin, dirləsin
onları. Yəni, onlar oradan əsəssiz
qovulmuşlar. Onların tam hüququ
var ki, oraya qayıtsınlar. Əgər bunu
etməsə, onda hansı Avropa demok-
ratiyasından səhbət gedir? Axı, Ermə-
nistan özünü bu gün Avropa demok-
ratiyası yolu ilə gedən ölkə ki-
mi təqdim edir. Qoy, onu əyani şə-
kilda göstərsin. Eyni zamanda, he-
sab edirəm ki, ATƏT də bu məsələ
ilə bağlı öz mövqeyini bildirməlidir.
Biz Avropa Komissiyasından da
mövqə gözlöyirik. Yəni, sadəcə ola-
raq, bunu görməzliyə vurmaq düz-
gün addım deyil. Bu, ciddi problem-
dir. Bu, yüz minlərlə insanın hüquqlarının
bərpası məsələsidir. Bu, insan
hüquqları məsələsidir. Bu, əda-
lət məsələsidir. Bu, eyni zamanda,
göstərəcək ki, indiki Ermənistən
rəhbərliyi faşist deyil. Çünkü üç pre-
zident faşist idi. Yəni, onların açıq-
lamaları, əməlləri, Xocalı soyqırımı-
nda üçünün də iştirakı və bir çox
digər sübutlar var. Əgər indiki baş
nazir demokratırsa, özü də Avropa
demokratiyasının, necə deyərlər,
"banisi olan" Fransa prezidenti
Makronun dostudursa, qoy, onu gös-
tərsin, qoy, icazo versin. Yəni, bi-
zim istəyimiz bundan ibarətdir və
bunu tələb etmək hər hansı bir ərazi
iddiasında olmaq demək deyil. Sa-
dəcə olaraq, buna insan hüquqları
nöqtəyi-nəzərindən yanaşmaq la-
zımdır və biz bu məsələni gündəlikdən
çıxartmayacaq. Halbuki bize
belə təkliflər var. Amma bunu hamı
bilsin, həm Ermənistən, həm onun
axrasında duranlar ki, bu məsələ
gündəlikdən çıxmayacaq, o vaxta
qədər ki, azərbaycanlılar təhlükə-
sizlik şəraitində Qərbi Azərbaycana
və o cümlədən Qərbi Zəngəzura
yerləşəcəklər.

Vüsal Mətləb: *Təşəkkür edirik, cənab Prezident, müsahibəyə görə çox sağ olun.*

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təşəkkür edirəm sizə.

"Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 6-ci, 10-cu, 12-ci, 15-ci, 16-ci, 23-cü və 26-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qarara alır:**

Madda 1. Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 4, maddə 213 (Cild I); 2024, № 1, maddə 6, № 4, maddə 365, № 7, maddə 744, № 8, maddə 934) 179-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin "c" bəndindən "münsiflər və" sözləri çıxarılsın.

Madda 2. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (II kitab), maddə 251 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 8, 18, № 3, maddə 250, № 7, maddə 772; Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 22 oktyabr tarixli 55-VIIQD nömrəli Qanunu) 308-ci maddəsinin "Qeyd" hissəsinin 7-ci bəndindən "yerli, xarici və beynəlxalq" sözləri çıxarılsın.

Madda 3. Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosesual Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585 (Cild I); 2024, № 1, maddə 4, № 4, maddələr 362, 365, 368, № 6 (I kitab), maddə 631) 95.2.5-ci maddəsinin sonunda nöqtə işarəsi "nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və əvəz edilən və mözmündə 95.2.6-ci maddə əlavə edilsin:

"95.2.6. arbitraj icraati zamanı məlum olan həllar barədə arbitrlər".

Madda 4. Azərbaycan Respublikası Ticarət Gəmiçiliyi Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 444 (Cild I); 2024, № 2, maddə 134, № 4, maddə 365) 6.1.1-ci (her iki halda), 302.1-ci, 302.2-ci və 302.4-ci maddələrində "münsiflər" sözü "arbitralı" sözü ilə əvəz edilsin.

Madda 5. Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalar Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (I kitab), maddə 202 (Cild I); 2024, № 1, maddə 18, № 2, maddə 135, № 4, maddə 362, № 5 (I kitab), maddələr 487, 489, 492, 503, № 7, maddələr 750, 768, 771, 772) 68.0.4-cü maddəsinin sonunda nöqtə işarəsi "nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və əvəz edilən və həmin hissəyə "işlər üzrə qorarlarının" sözlərindən sonra", xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının" sözləri əlavə edilsin:

"68.0.5. arbitraj icraati zamanı məlum olan həllar barədə arbitrlər".

Madda 6. "İcra memurları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 18 (Cild I) 12-ci maddəsinin üçüncü hissəsində "məhkəmələrinin, beynəlxalq arbitrajlarla və münsiflər məhkəmələrinin, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının" sözləri "vo xarici dövlətlərin məhkəmələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin hissəyə "işlər üzrə qorarlarının" sözlərindən sonra", xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının" sözləri əlavə edilsin:

Madda 7. "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 10, № 6 (I kitab), maddə 637, № 7, maddələr 747, 751, 775, № 8, maddə 933; Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 22 oktyabr tarixli 52-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 8.4-ci maddənin "Dövlət rüsumu tutulmalı olan horəketlər" sütununa "ərizənin verilənilməsi" sözlərindən sonra "(arbitraj icraatinin başlanmasına qədər və ya arbitraj icraati zamanı müvəqqəti tomanat tədbirlərinin tətbiqi haqqında erizərlər istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.2.8.6-ci maddənin "Dövlət rüsumunu möblər" sütununda "vo 8.2-ci" sözləri ", 8.2-ci, 8.8-ci (müvəqqəti tomanat tədbirlərinin tətbiqinə münasibətdə), 8.10-cu və 8.11-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

7.3. aşağıdakı mözmündə 8.8 - 8.12-ci maddələr əlavə edilsin:

8.8. Arbitraja münasibətdə yardım funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı ərizənin verilməsinə görə	100 manat
8.9. Müvəqqəti tomanat tədbirlərinin tətbiqi barədə arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının tanımması və icrası ilə bağlı ərizənin verilməsinə görə	50 manat
8.10. Arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının təqdiməsi ilə bağlı ərizənin verilməsinə görə	100 manat
8.11. Yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının məcburi icrasının təqdiməsi ilə bağlı ərizənin verilməsinə görə	50 manat
8.12. Xarici arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının tanınması və icrası ilə bağlı ərizənin verilməsinə görə	100 manat

7.4. 9.1.14-cü maddədə "vo bütün növ" sözləri ", digər erizərlər və ya" sözləri ilə əvəz edilsin.

Madda 8. "İcra haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 3, maddə 114 (Cild I); 2024, № 4, maddə 365) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. preamblenda "məhkəmələrinin, beynəlxalq arbitrajlarla və münsiflər məhkəmələrinin, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının" sözləri "vo xarici dövlətlərin məhkəmələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin preambleya "işlər üzrə qorarlarının" sözlərindən sonra", xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarlarının" sözləri əlavə edilsin;

8.2.6.1-ci maddə üzrə:

8.2.1. beşinci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarları";

8.2.2. altıncı abzasdan "vo arbitrajlarının" sözləri çıxarılsın;

8.3. 13-cü maddə üzrə:

8.3.1. 13.1.4-cü maddədə "beynəlxalq arbitrajlarla və münsiflər məhkəmələrinin qorarları," vo "vo arbitrajlarının" sözləri çıxarılsın;

8.3.2. aşağıdakı mözmündə 13.1.4-2 və 13.1.4-3-cü maddələr əlavə edilsin:

"13.1.4-2. bu Qanunun 13.1.4-3-cü maddəsindən nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qorarları osasında verilən icra vərəqələri - bir ay ərzində;

13.1.4-3. arbitraj məhkəmələrinin müvəqqəti tomanat tədbirlərinin tətbiqi barədə qorarlarının tanınması və icrası barədə məhkəmə qorarları osasında verilən icra vərəqələri - dördələr;

8.3.3. 13.2.1-ci maddədə "vo 13.1.4-cü" sözləri ", 13.1.4-cü və 13.1.4-2-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

8.4. 77-ci maddə üzrə:

8.4.1. adından "vo arbitrajların" sözləri çıxarılsın;

8.4.2. 77.1-ci vo 77.2-ci maddələrdən "vo arbitrajların" sözləri çıxarılsın.

Madda 9. "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 3, maddə 130 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138) 41.2.17-ci maddəsində "arbitraja (münsiflər məhkəməsinə)" sözləri "arbitraj məhkəməsinə" sözləri ilə əvəz edilsin:

Madda 10. "Idmandə dopinq vasitələrindən və üsullarından istifadəyə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12, maddə 2041 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

10.1. 14.4-cü maddədə "arbitr" sözü "arbitraj məhkəməsi" sözləri ilə əvəz edilsin;

10.2. 17.4-cü maddədə "münsif" sözü "arbitraj məhkəməsi" sözləri ilə əvəz edilsin.

Madda 11. "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 597(Cild I); 2024, № 1, maddə 14) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

11.1. 1.0.9-cu maddədə "arbitraja (münsiflər məhkəməsinə)" sözləri "arbitraj məhkəməsinə" sözləri ilə əvəz edilsin;

11.2. 8.3-cü maddədə "vo arbitraj (münsiflər məhkəməsi) proseslerində" sözləri "proseslerində vo arbitraj icraatında" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddədə "(münsif)" sözü çıxarılsın;

11.3. 12.3-cü maddədə "vo ya arbitraj (münsiflər məhkəməsi) prosesində" sözləri "prosesində vo ya arbitraj icraatında" sözləri ilə əvəz edilsin;

11.4. 29.7-ci maddənin birinci cümləsindən "vo ya arbitraja (münsiflər məhkəməsinə)" sözləri çıxarılsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2024-cü il

Ə.C.Əhmədzadənin "Şərəf" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qarara alırmış**:

Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğu üzərində uzunmüddəli soñərli fealiyyətinə görə Əhməd Cuma oğlu Əhmədzadə "Şərəf" ordəni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 yanvar 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkecmə haqqında" Əsasnamədə dəyişiklik edilməsi barədə
Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 163-cü maddəsinin ikinci hissəsində "ə" bəndi" sözləri "e" və "ə" bəndləri" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin hissədən "adətnən" sözü çıxarılsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 dekabr 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında"
Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmani

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq "qarara alırmış":

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qarara alırmış**:

1. "Fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qarara alırmış**:

1.1. "Fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 16 dekabr tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar **qarara alırmış**:

1.2. "Fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 16 dekabr tarixli 98-VIIQ

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Makron yeni ilə Azərbaycana qarşı təxribatla başladı Məkrli neokolonial siyasetin təzahürü

Qərbədə formalasdırılmış antiazərbaycançı kampaniyaya başlıq edən Fransada prezidenti Emmanuel Makron yeni ilin ilk həftəsində ölkəmizə siyasi hücum keçməklə Azərbaycana on qarşından heç cür ol çəkmək niyyətində olmadığını göstərdi.

Yanварın 6-də sefirlər konfransında Azərbaycanla bağlı ittihamlara dolu çıxış edən Makron Fransanın son aylarında, xüsusilə de yəni Kaledoniya, Azərbaycan tərəfindən qəbul edilmiş müdaхılələrlə hücumlara məruz qaldığını iddia edib.

Daha sonra o olavaş edib: "Bizim beynəlxalq hüququ və ermənistəni müdafiə etdiyimizi anlaysın Azərbaycan bununla məsələni həll etdiyini düşünür".

Ancaq Azərbaycana qarşı absurd ittihamlar səsləndirildi siyasi məddət Makron həle da anlaşılmır ki, beynəlxalq hüquq və Ermənistənin sözlərinin yan-yanı işlənməsinin özə belə beynəlxalq hüquqa yumşaq ifadə etsək, tohqirdir. Çünkü Ermənistən üc üzərində qatıl olan, etnik təmizləmə həyata keçirən, işgalçılıq siyaseti yürüdöndür, faşist ideolojiyalı monoetnik dövlətdir. Və bütün bunları qötüyün ittiham, iftira deyil: qondarma dövlət Ermənistənə vaxtilə ard-arda rəhbərlik etmiş prezidentlər Leon Ter-Petrosyanın, Serj Sarkisyanın, Robert Köçəryanın özərlərinin həyəsiylə dələ gətirdikləri etirafçılarından irolı gələn nəticələr, təkziblənməz faktlardır.

"Bizimlə bu bölgədə hərbi müstəvidə heç bir qüvvə rəqabət apara bilməz"

Əslində Emmanuel Makronun vaxtaşısı Azərbaycanı hədəf alan çıxışlar etməsi, əlinin altındaki rüporlar vasitəsilə ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparması, Avropanın

onların arxasında durmayacaq, sadəcə olaraq, dura bilməyəcəklər.

Dövlətimizin başçısı onu da qəti şəkildə bildirdi ki, bizimlə bələ bölgədə hərbi müstəvədə heç bir qüvvə rəqabət apara bilməz: "Ona görə bir daha deyirəm, hələ ki, gec deyil, bu təhlükəli yoldan geri qayıtsınlar. Cənubi Qafqaz sülh, əmin-əmənilər, eməkdaşlıq bölgəsi olmalıdır. Ermənistənin genişniyişə və sürətli silahlanması, öldürücü silahlannın tədarrükü bu sülhü, mümkin olan sülhü poza bilər. Bir şeyi de qeyd etməliyəm, Azərbaycan, sadəcə olaraq, bu məsələ ilə bağlı tamaşaçı rolunda olmayaçaq".

Real faktları təhrif edən təxribat dolu açıqlamalar

Fransa XXI əsrədə neokolonial siyaset həyatı keçirir. Dənizəşarı orazılı müstəmləkəsi altında saxlayan bu "demokratik" ölkə xalqların azadlıq sosisi qanla boğmaqla belə çıxmır. Azərbaycanın beynəlxalq soviyyədə Fransanın müstəmləkə siyasetini ifşa etməsi isə töbii ki, Makronun xoşuna gəlmir. Buna görə de Fransa "başlıqlı" meydanda tok qoydu. Dünya erməniliyi də gördü ki, əslində neçə ilərədən həvə yero Fransaya bel bağlayıb milyardalarını yedizdirib və buna görə hələlik o qədər üz vurmasa da Makrondan incik düşüb. Yəni erməni lobbisinin Makronun ciblərinə axan pulsuları getdiyi azalır. Digər tərəfdən Azərbaycan torpaqlarını işgaldən azad etməsi və suverenliyini tam tomin etməsi ilə bölgədə yeni reallıqlar yaratdır. Bu reallıqlardan biri de Cənubi Qafqaz koloniyasına çevirmək niyyətində olan Fransanın regiondan qovulmasıdır. Parisin sülh danışlığında tərəf kimi iştirak etmək və bu vəsiyyə ilə hansısa bir şəkildə bölgəde varlığı sürdürmək cəhdəri də püdənə. Riyakət Makron sülh yox, dəha çox ona mane olmaq istiqamətindən sey göstərirdi. Həmçinin Vətən mühərribəsindən sonra Fransa açıq şəkildə Ermənistəni silahlaşdırmağa başlıdı. Bu zərərər tendensiyi hələ de davam etdirir. Ermənistən Fransanın qızışdırması ilə real sülhden yinəraq mühərribə istəhsasına düşür. Ancaq hadisələrin və yondo inkişafı ilə başda İrəvana, sonra isə ona havadərlərə edənlər yaxşı heç no vəd etmir.

Bu il Dünən Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətə xalqa müraciətində, "Men defolərəm hem rəsmi bayanatlarında, hem Ermənistən tərəfi ilə apardığımız danışlığında onlara xobordarlıq etmişəm ki, bu təhlükəli yoldan çəkincəsinlər", - deyən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, onları təhrik edən və bə gün yənə de Azərbaycan üzərində həcmət mövəvadər edən xarici dairələr, xarici ölkələr

o dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real şərait yaradıñ bir dənəmə, Azərbaycanın öz orazılılarından suverenliyini səal altına qoyma. Ermənistəni revanşizmə hazırlayan, bu ölkənin geniş şəkildə silahlanması həyata keçirən Fransanın bu kimi təhrikçi aqılamaları qotiyotlu pisleyir".

O dəyəd olunur ki, Fransanın mərkəli neokolonial siyasetinin tozahürə olan denizəşarı orazılılarından apardığı uğursuz fəaliyyətin səbəblərinin Azərbaycanın tərəfindən qəbul edilmişdir. Böyük qədər qəbul edilmişdir: "Bölgədə sülh üçün real ş

İqtisadiyyat və sosial həyat

Daha güvənli

Bu ilki sosial paketdən 3 milyon vətəndaşımız bəhrələnəcək

Azərbaycan dövlətinin mərkəzində vətəndaşların maraqları, rıfahı dayanır. Prezident İlham Əliyev hələ neçə il bundan avval bildirmişdi ki, ölkənin iqtisadi güclü artlığıq halına daha çox vəsait ayrılaç. Hər sahədə verdiyi vədə sadıq qalan, sözü də imzası qədər etibarlı olan Prezidentimiz bunu sosial paketləri ilə də bir daha sübut edib.

Artıq 2025-ci ilin sosial paketinin icrasına start verilib. Bu aydan bir sonra artımlar qüvvəye minib. Xatırla daq ki, dövlət başçısı keçən il-dekabrın 23-də "Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində tədbirlərin davam etdirilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb. Bu da dövlətin siyasetinin mərkəzində vətəndaş rıfahının tominatı principinin dayandığını və bu məqsədə aparılan sosial islahatların uğurla davam etdirildiyini bir daha göstərir.

Həmin sərəncama əsasən, 2025-ci il yanvarın 1-dən ölkəmizdə minimum aylıq oməkhaqqının məbləği 345 manatdan 16 faiz artıma 400 manata, fevralın 1-dən omək pensiyasının minimum məbləği 280 manatdan 14,3 faiz artıma 320 manata çatdırılacaq. Bu artımlarla birgə artıq 2018-ci ilin evvelindən minimum aylıq oməkhaqqında 3,1 dəfə, minimum pensiyada 3 dəfəyədək artıma nail olunur.

Yeni sosial islahat paketində digər sosial öndənlərin artırılması da yer alıb. Sərəncamlı Nazirlər Kabinetini bəzi sosial müavinişlərin vo-toqaüdlerin möbləğlərinin artırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində Prezidentə təqdim edəcək. Qeyd edək ki, 2018-2024-cü illərdə müaviniş vo-toqaüd öndənlərindən 5 dəfə artıq baş verib. Artım dinamikası ilə bu il davam edəcək. Sərəncamlı həmçinin dövlət bütçəsinən maliyyətəsədirən sahələrdə aylıq tarif (vəzifə) maaşlarının minimum aylıq oməkhaqqının artırılmış yeni möbləğinə uyğunlaşdırılması təmin olunacaq.

Bələdliklə, həmin sahələr (sosial, elm, təhsil, sehiyyə, mədəniyyət),

Mərkəzi Bankın 11 milyard dollara yaxın valyuta ehtiyatları var

Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) sərəncamında olan rəsmi valyuta ehtiyatlarının həcmi açıqlanıb.

AZƏRTAC AMB-ya istinadla xəbər verir ki, bu il yanvarın 1-nə Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) valyuta ehtiyatları 10 milyard 959,5 milyon dollar təşkil edib.

E-sosial.az portalının aktiv istifadəçi sayı 1,8 milyonu ötüb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin e-sosial.az internet portalında qeydiyyatdan keçən aktiv istifadəçilərin sayı 1 milyon 807 minə çatıb.

2019-cu ildə istifadəyə verilen portal ölkənin sənaye reyestri olmaqla, vətəndaşlara onlara dair toplanmış bütün sosial məlumatlara (əmək müqaviləsi, fərdi əzot, pensiya kapitalı, sosial tominat və s. üzrə) çıxış və yaranan sosial-omək hüquqları tominatına nəzarət imkanı yaradır.

E-sosial.az portalı üzərindən pensiya, müavini, toqaüd, olıllıq, reabilitasiya, məşqiliq, işi və s. barədə 30-dan çox növədə elektron arayış oldu etmək də mümkündür.

Təkcə son bir ildə portaldan istifadə sayı 8,4 milyon olub.

İllik əlavə olaraq 1,4 milyard manat ayrılaç.

Bununla bağlı Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib ki, Azərbaycanda 3 milyon vətəndaşının məzəhəbədən etibarlı sosial paketinə əsas elementlərindən biri məzəh maaş

fati, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi, mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabito, meliorasiya, su təsərrüfatı və bələqartırma sahələrində çalışıyan, dövlət xərcləri üzrə 4,6 milyard manat vəsait nozorda tutulub. Əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması, yoxsulluğun azalılması, aztimətin ailələrin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi kimi tədbirlərə 2,6 milyard manat vəsait ayrılaç.

Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan gəlir və xərcləri keçən ilə müqayisədə 727 milyon manat vo ya 11 faiz çox olacaq, İşsizlikdən Sığorta Fondundan gəlir və xərcləri isə keçən ilə müqayisədə 10 faiz artıq olmaqla 260,7 milyon manat təşkil edəcək.

Xərclər üzrə bu ilin bütçəsi keçən ilin bütçəsindən 1 milyard manat artıq olmaqla 12,6 milyard manat təşkil edəcək. Sosial müdafiə, sosial tominat xərcləri üzrə 4,6 milyard manat vəsait nozorda tutulub. Əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması, yoxsulluğun azalılması, aztimətin ailələrin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi kimi tədbirlərə 2,6 milyard manat vəsait ayrılaç.

Bu il Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan gəlir və xərcləri keçən ilə müqayisədə 727 milyon manat vo ya 11 faiz çox olacaq, İşsizlikdən Sığorta Fondundan gəlir və xərcləri isə keçən ilə müqayisədə 10 faiz artıq olmaqla 260,7 milyon manat təşkil edəcək.

Bütün bunlar iso güclü iqtisadiyyatdan qaynaqlanır. Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibəti ilə xalqı müraciətində makro-iqtisadi göstəriciləri xatırladaraq bildirmişdir ki, hem borcumuzu azaltmışaq, hem də ehtiyatlarını artırımışaq: "Bu imkan verir ki, biz geniş sosial programları icra edək. Deyi bilərim ki, 2019-cu ildən bu yana dörd sosial paket layihəsi, programı icra edilmişdir. Golən il beşinci paket icra ediləcək. Bu layihələrinə uyğun və yoxsulluğun azalmasına 7,5 milyard manat olacaq. Sosial sahəyə göldükde, onu da bildirməliyim ki, 2025-ci ildən başlayaraq minimum oməkhaqqı 345 manatdan 400 manata, minimum pensiya isə 280 manatdan 320 manata yüksələcəkdir. Artım toxumon 14-15 faizdir. Yəni yənə də bütün bu böyük investisiya, sormaya qoyuluşu layihələrinin icrasına baxmayıaraq, sosial sahə, insanları güzərəni, insanların sosial müdafiəsi daimi diqqət mərkəzində olacaqdır".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Bu il pensiya ödənişlərinə 7,2 milyard manatdan çox vəsait ayrılaç

2018-ci ildən öten dövr ərzində həmin vəsait 2 dəfə artıb

Aparılan islahatlar çərçivəsində pensiya artımlarının davamlı xarakter almazı pensiya tominatı üzrə ödənilən vəsaitlərin də müttəmadi artımı ilə nöticələnir.

Növbəti sosial islahat paketi olaraq gölən ayın 1-dən minimum pensiyamız 280 manatdan 320 manata çatdırılması, həmçinin bu ilin evvelində pensiyaların indeksləşdirilərək artırılması da nozorda tutulur.

Bu artımlarla əlaqədar olaraq, 2025-ci ildə də pensiyaların ödənilməsini xərclərdən artırmak davam edəcək.

Cari ildə omək pensiyalarının ödənilməsi xərcləri üçün 7 milyard 210 milyon 530 min manat nozorda tutulub ki, bu da keçən il müvafiq istiqamətdə ayrılan vəsaitdən 710 milyon manat vo ya 11 faiz çoxdur. Ümumilikdə iso pensiyalar üzrə ayrılan illik vəsait 2018-ci ildən öten dövrə 2 dəfə artıb.

"Məşğulluğa Dəstək Layihəsi" nə bu il daha 5 minədək şəxs cəlb olunacaq

Artıq 20 min şəxs layihə üzrə aktivlər alaraq kiçik biznes qurub

2020-2025-ci illəri əhatə edən "Məşğulluğa Dəstək Layihəsi" nə bu il 5 minədək şəxsin cəlb edilməsi nəzərdə tutulur.

Əmək və

Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi torofindən Dünya Bankının maliyyə dosteyi ilə icra olunan bu layihə özünü-məşğulluq proqramının genişləndirilərəməsindən desət məqsədi daşıyır.

Layihə gənclər, qadınlar, olıllıyi olan şəxslər, şəhid ailələri üzvləri, aztimətin ailələrinə üzvləri vo digər həssas qruplara aid işsiz şəxslərin istehsal və xidmət sahələri üzrə avadanlıqlar əldə edərək omək bazarına çıxışına imkan yaradır.

Artıq 20 min şəxs "Məşğulluğa Dəstək Layihəsi" çərçivəsində aktivlərlə tomin olunaraq istehsal və xidmət sahələri üzrə aktivlərlə işləyərək bizneslərini yaradır.

22 min işsiz şəxsi əhatə etməsi nozorda tutulan layihənin uğurlu icrasının noticisi olaraq bu ilin sonuna dək həmin rəqəmin 25 minə çatdırılması planlaşdırılır.

Orta dəhliz qədər "Şimal-Cənub" nəqliyyat marşrutu da dünyada ticarətində önemli rol oynayacaq. Hələlik bu marşrut nozorda tutulan soviyyətə işləmir. Səbəbi İran ərazisindən Fars körəfəzindən qədər uzanan demir yolu xəttinin çökilməməsidir. İran torof maliyyə çatışmazlığı üzündən özərsində beynəlxalq standartlara cavab verən demir yolu xətti çəkələk. Buna görə Rusiya maliyyələşməni üzərinə götürüb. İki ölkə arasında 2023-cü ilin may ayında bağlanan müqaviləyə görə, Rusiya vo Iran 162 kilometrlik Rəşt-Astara demir yolumun çökilməsi barədə razılıqla golblər. Həmin müqavilə ilə demir yolumun tikintisinin 2027-2028-ci illərdə başa çatdırılması nozordə tutulub.

Bu dəhlizde Azərbaycan ələyətli. Ona görə də ölkəmiz üzərinə düşən işləri tez və keyfiyyətli görmək də qorarlıdır. "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Şəhərər Comiyyəti Asiya İnkışaf Bankı ilə 131,5 milyon dəhlizlə müqavilə bağlayıb. Layihənin ümumi dəyəri 160,5 milyon dollarlardır. Onun 29 milyon dolları ölkəmiz torofundan yatırılacaq. Layihə çərçivəsində "Şimal-Cənub" marşrutunun Sumqayıt-Yalama hissəsində 166 kilometrlik yol yenidən qurulacaq. Bütün işlər yekunlaşandan sonra mütxəsissilərin hesablamalarına görə, 2030-cu ilə qədər bu dəhliz üzərində yüksələmələr 14,6 milyon tonдан 24,7 milyon tona qədər artacaqdır. Həmin dövrə dəhlizin illik gəliri 20 milyard dollara çatması gözlənilir. Azərbaycan torof rəfi isə bundan ilə 3 milyard dollardır qədər vəsait əldə edəcəkdir. Gelirlərlə yanaşı, ölkəmizin beynəlxalq ələmdəkli siyasi çökisi də artacaq. Bunlarda "Şimal-Cənub" nəqliyyat marşrutunun ölkəmiz üçün nə qədər əhəmiyyətli olduğunu göstərir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Dünya etiraf edir

Beynəlxalq ticarət yüklerinin Azərbaycan üzərində daşınması sərfəli və etibarlıdır

Yeri gölmüşən onu da xatırladıq ki, torpaqlarımız Ermənistanın işğal altındadır. Ondan Azərbaycana dəniz tranzit ölkəsinə çevriləmək imkani verib. Bu imkan hesabına Azərbaycan Şərqi-Qərbi, Şimaldan-Çənubə gedən mühüm ticarət marşrutlarında əgar əlkodur və özündən ölkəmiz dönyanın diqqət mərkəzindədir. Qərbi və Şərqi bloklarının Azərbaycan uğrunda apardıqları geosiyasi rəqabət də bununa bağdır.

Yeri gölmüşən onu da xatırladıq ki, torpaqlarımız Ermənistanın işğal altındadır. Ondan Azərbaycana dəniz tranzit ölkəsinə çevriləmək imkani verib. Ermenilerin havadarları isə bu sobədən bütün imkanlarından istifadə edərək layihənin maliyyələşməsinə qarşılaşma almışdır. Məqədərlər beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın siyasi və iqtisadi əksinən artmasına mane olmaq idi. Ancaq Prezident İlham Əliyevin qotiyətini sayəsindən 2019-cu ildən onu da yaxşılaşdırılmışdır. Bu baxımdan dövlət bütçəsindən sosial məsələlərin xərcləri prioritet təşkil edir. Bu xərclər bütçənin 41 faizi vəsaitdir və 16,9 milyard manat möbləğində müyyəyenləşdirilib. Elm, təhsil, sehiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət, incəsənət vo bu qəbilden olan sosial

Yeri gölmüşən onu da xatırladıq ki, torpaqlarımız Ermənistanın işğal altındadır. Ondan Azərbaycana dəniz tranzit ölkəsinə çevriləmək imkani verib. Ermenilerin havadarları isə bu sobədən bütün imkanlarından istifadə edərək layihənin maliyyələşməsinə qarşılaşma almışdır. Məqədərlər beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın siyasi və iqtisadi əksinən artmasına mane olmaq idi. Ancaq Prezident İlham Əliyevin qotiyətini sayəsindən 2019-cu ildən onu da yaxşılaşdırılmışdır. Bu baxımdan dövlət bütçəsindən sosial məsələlərin xərcləri prioritet təşkil edir. Bu xərclər bütçənin 41 faizi vəsaitdir və 16,9 milyard manat möbləğində müyyəyenləşdirilib. Elm, təhsil, sehiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət, incəsənət vo bu qəbilden olan sosial

Yeri gölmüşən onu da xatırladıq ki, torpaqlarımız Ermənistanın işğal altındadır. Ondan Azərbaycana dəniz tranzit ölkəsinə çevriləmək imkani verib. Ermenilerin havadarları isə bu sobədən bütün imkanlarından istifadə edərək layihənin maliyyələşməsinə qarşılaşma almışdır. Məqədərlər beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın siyasi və iqtisadi əksinən artmasına mane olmaq idi. Ancaq Prezident İlham Əliyevin qotiyətini sayəsindən 2019-cu ildən onu da yaxşılaşdırılmışdır. Bu baxımdan dövlət bütçəsindən sosial məsələlərin xərcləri prioritet təşkil edir. Bu xərclər bütçənin 41 faizi vəsaitdir və 16,9 milyard manat möbləğində müyyəyenləşdirilib. Elm, təhsil, sehiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət, incəsənət vo bu qəbilden olan sosial

Yeri gölmüşən onu da xatırladıq ki, torpaqlarımız Ermənistanın işğal altındadır. Ondan Azərbaycana dəniz tranzit ölkəsinə çevriləmək imkani verib. Ermenilerin havadarları isə bu sobədən bütün imkanlarından istifadə edərək layihənin maliyyələşməsinə qarşılaşma almışdır. Məqədərlər beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın siyasi və iqtisadi əksinən artmasına mane olmaq idi. Ancaq Prezident İlham Əliyevin qotiyətini sayəsindən 2019-cu ildən onu da yaxşılaşdırılmışdır. Bu baxımdan dövlət bütçəsindən sosial məsələlərin xərcləri prioritet təşkil edir. Bu xərclər bütçənin 41 faizi vəsaitdir və 16,9 milyard manat möbləğində müyyəyenləş

Mədəniyyət

● Sənətə və sənətkarlara qayı

Mədəniyyətimizin hamisi

Dünyanın ən qədim xalqlarından biri olan Azərbaycan xalqının mədəniyyəti, incəsənəti, ədəbiyyatı özünəməxsus olduğu qədər də dolğun və zəngindir. Bu özünəməxsusluq və zənginlik ilk növbədə onun tarixinin qədimliyindən xəbər verir. Tarixi abidələri, ədəbi-bədiyi və incəsənat əsərləri Azərbaycanın mədəni əsrin, mənəvi xəzənesinin ən dəyərli nümunələridir.

Azərbaycan xalqı hər bir dövrde özünün tarixi, maddi-mədəniyyət abidələri, zəngin ədəbiyyatı, incəsənəti vo müsiqi mədəniyyəti ilə haqları olaraq fəxri edib. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı ki: "Azərbaycanın zəngin və təkərələnəməz mədəniyyəti bizim qürə mənbəyimizdir. Biz öz mədəniyyətimizi, mədəni əsrini qoruyamışız. Əsrlər boyu xalqımız öz mədəniyyətini qoruyub və bu, imkan verib ki, biz xalq kimi, millet kimi milli-mənəvi dəyərlərimizi, milli mənəvibiyətinə qoruya bilək. Uzun illər orzında Azərbaycan müstəqillikdən məhrum idi, xalqımız başqa dövlətlərin tərkibində yaşayır. Buna baxmayaraq xalqımızın iradesi, milli kökləri bağılılığı imkan vermedi ki, xalqımız assimiliyasiya uğrasın. Bizim mədəniyyətimiz milli mənəvibiyətimizi qorumaq üçün başlıca rolu oynayıb".

Dövlət müstəqilliyyini bərpa etdiğindən sonra Azərbaycan mədəniyyətinin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi və dünya məqyasında təhlükə istiqamətindən daha geniş işlər görülməye başlandı. Son illər tariximiz, ədəbiyyatımızın, milli-mənəvi dəyərlərimiz, mədəniyyətimiz qorunması və inkişafı istiqamətində də daha böyük, ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Görülən işlər, reallaşdırılan layihələr noticəsində bütün sahələrdə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsində de osası nailiyyətlərə əldə edilib. Dövlət başçısı İlham Əliyevin verdiği qərarlar, imzaladığı forman vo sərəncamlar mədəniyyətinin, incəsənətin, ədəbiyyatımızın inkişafına stimul yaradır, osaslı islahatların həyata keçiriləsi ilə noticələndir.

Prezident İlham Əliyevin ilk qərarlarından biri

Müstəqil respublikamızın həyatının müxtəlif sahələrində aparılan islahatlar içərisində latin qrafikələri Azərbaycan əlifbasının bərpa edilməsi böyük tarixi əhəmiyyət kəsb edirdi. Dövlət müstəqilliyyinin başlıca rəmzlərindən biri sayılan ana dilinə dövlət qayığının dəha da artırılmasını tömər etmek, Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti vo elminin on gözlə nümunələrinin müasir dövrdə təbliğ etmək və gələcək nəsillər qatdırmaq məqsədilə Azərbaycan dilində övvəller Kiril qrafikəsində çap olunmuş əsərlərin latin qrafikasına yenidən naşrinin kütləvi şəkildə həyata keçirilməsi zorurutunu nəzərə alaraq 2004-cü il yanvarın 12-də Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə kütləvi nöşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" sərəncam imzadı. Qisa müddətə

mizdə dəfələrlə işq üzü görmüşdür. Şairin əsərləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə kütləvi nöşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" 12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamına əsasən, kütləvi tiraşa noş olunaraq ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

İmadəddin Nəsiminin vəfətinin 600 illiyi 2017-ci ilin mayında Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında qeyd olundu. 2018-ci ilin sentyabrında isə mədəniyyətkarlıq festivalında təşkil edildi.

2021-ci il Azərbaycanın dünyəşhərli şair vo mütəfəkkirinə adı ilə unudulmaz oldu. Dövlət başçısı İlham Əliyev 2021-ci ilin əlkəmizdə "Nizami Gəncəvi ili" elan edilmiş ilə bağlı sərəncamı imzaladı. Bu sərəncam klassik ədəbi əsrinə, milli ədəbiyyatımızın mədəniyyətimizin görkəmli simalarının əsərlərinin təbliğindən əlavə olunmuşdu. Ona görə şagirdlər, tolboldor onları oxuya bilmirdilər. O vaxt bəzən o qədər də məddi imkanları yox idi. 2004-cü ildə biz bu qərara gəldik. Baxmayaraq ki, maddi vəziyyətimiz çox məhdud idi, biz qəsa müddət orzında bunu da etdik. Nəinki Azərbaycan klassiklərinin, dünya ədəbiyyatının klassiklərinin kitabları latin qrafikası ilə çap olunmuşdu. Ona görə şagirdlər, tolboldor onları oxuya bilmirdilər. O vaxt bəzən o qədər də məddi imkanları yox idi. 2004-cü ildə biz bu qərara gəldik. Baxmayaraq ki, maddi vəziyyətimiz çox məhdud idi, biz qəsa müddət orzında bunu da etdik. Nəinki Azərbaycan klassiklərinin, dünya ədəbiyyatının klassiklərinin kitabları latin qrafikası ilə çap olundu".

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın görkəmli tarixi əsərlərinin, ədəbiyyat vo incəsənəti adamlarının, mədəniyyət işçilərinin yubileyinin keçirilməsi, onlara fəxri adaların vo dövlət mükafatlarının verilməsi, orden vo medalalarla təltif ediləsi, prezident təqədülərinin toyinatı barəsində yıldızlı olduqca əhəmiyyətli, vacib sərəncamlar imzalayıb.

Yalnız respublikamızın deyil, eyni zamanda dünya ədəbiyyat xəzənesini ölməz əsərləri ilə zənginləşdirməsi dahi Azərbaycan şairi vo mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətə Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, 2019-cu il "Nəsimi ili" elan edildi. Sərəncamda bildirildi ki, Azərbaycan xalqının çoxosrluq ononələrə malik bedii vo fəlsəfi fikrində derin in qoymuş mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin zəngin ərsi bu gün də insanların mənəvi-əxlaqi kamilleşməsində mühüm əhəmiyyətə malikdir. "Şərq xalqlarının mənəvi-sorvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəməxsus lajılı yer tutan Nəsimi yaradıcılığının ilərənərən elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir. Şairin ərsinin əlkəmizdə sistemli tədqiqi vo tabliği Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təsəbbüs ilə Nəsiminin 600 illik yubileyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edir. Böyük söz ustasının 600 illiyinin UNESCO-nun görkəmli əsəriyətərəfən vo sərvətlər xəzənesində özünəmə

